

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

Χ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 11 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΗ 1911

Χ-

ΑΡΙΘΜΟΣ 446

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χ. ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ. Ξύπνα, Ρωμύ — Τὸ χελιδόνι στὸ σημάδι.

ΙΛΑΣ. Ὅσοι ζωντανοί — Τὸ αἰώνιο διάβα.

Γ. ΚΑΜΠΥΣΗΣ. Ἀρήγιανος (συνέχεια).

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ κ. Πάλλης στὴν Ὀλυμπία.

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Ὑπερίνθρωπος (συνέχεια).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ
— ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο Κ. ΠΑΛΛΗΣ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

Ἰστέρ' ἀπὸ τὰς ἴστοις ψέματα ποὺ δημοσίεψε τὸ «Σκρίπ» τῆς Τρίτης, καθὼς βλέπετε σ' ἄλλη σελίδα τοῦ σημερινοῦ «Νουμά», ἀναγκάζομαι νὰ καταστρώσω δῶ τὰ δσα γενήκανε στὴν Ὀλυμπία, γιατί πήγαμε καὶ τί κάναμε κεῖ, ἂν κι ὁ πρωτινὸς σκοπὸς μου εἶτανε, περιγράφοντας τὸ ταξίδι μας στὸ Μωριά, νὰ φτάσω μὲ τὴ σειρά καὶ στὴν Ὀλυμπία.

Μὲ τὸν κ. Πάλλη ἀνταμωθήκαμε στίς 16 τοῦ Τρυγητῆ στὴν Πάτρα. Στίς 17 τὴ νύχτα ἀράξαμε στὴν ἀρχαία Ὀλυμπία. Στὸ μεγάλο ξενοδοχεῖο τοῦ Σιδερόδραμου ποὺ μείναμε, ὁ κ. Πάλλης ρώτησε τὸν ξενοδόχο ἂν ἔρχονται ξένοι τούτη τὴν ἐποχὴ.

— Ὅχι, τοῦ ἀποκρίθηκε, μὰ ὕστερ' ἀπὸ δεκαπέντε μέρες θὰ μᾶς ἔρθουν τρακόσοι δημοδασκάλοι!

Ὁ κ. Πάλλης χαμογέλασε. Ἰστέρ' ἀπὸ λίγο, σὰ μείναμε μόνοι, μοῦ λέει ξεκαρδισμένος στὰ γέλια:

— Τρακόσοι δασκάλοι! Γιὰ συλλογῆσου το! Οἱ τριακόσοι ἐν Ὀλυμπία! Πρέπει νὰν τοὺς σκαρώσω ἕνα ἐπίγραμμα «Ὡ ἔξιν' ἀγγέλλειν...», μὰ πρέπει νὰ βρεθοῦμε καὶ μετς ἐδῶ στίς 28 τοῦ Τρυγητῆ, νὰν τοὺς καμαρώσουμε.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ δειλινὸ, πήγαμε στὸν Πύργο κι ἀπὸ κεῖ, τὴν ἄλλη μέρα, δρόμο γιὰ τὴν Καλαμάτα. Στίς 26 τοῦ Τρυγητῆ στὸν Πύργο πάλι. Συγκίνηση μεγάλη. Καρτερούσανε τοὺς «τριακοσίους». Θάρχοντουσαν τᾶλλο βράδι. Ἐτοιμὴ ἢ προσφώνηση τοῦ Δήμαρχου καὶ τὰ φιλόξενα Πυργιώτικα σπίτια νὰν τοὺς καλοδεχτοῦνε. Ἐπειδὴ δὲ θὰν τοὺς χωρούσανε ὄλους τὰ Πυργιώτικα σπίτια, ἀποφασίσανε νὰ στείλουνε μερικοὺς τὸ Σαβατόβραδο στὴν

Ὀλυμπία νὰ κοιμηθοῦνε. Ἐμεῖς πήγαμε στὴν Ὀλυμπία Σάββατο μεσημέρι. Συγκίνηση καὶ κει κ' ἐτοιμασίες. Στὸ μεγάλο ξενοδοχεῖο ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε παραγγεῖλει κρεβάτια γιὰ σαράντα δασκάλους καὶ φαγὶ γιὰ ἰσάριθμα στομάχια. Στᾶλλα ξενοδοχεῖα καὶ τὰ μαγαζιά τὸ ἴδιο εἶχανε τοιμάσει φαγιά, εἶχανε κατεθάσει στρώματα καὶ παπλώματα ἀπὸ τὸ χωριδί. Καὶ τοὺς καρτερούσανε μὲ καρδιοχτύπι. Ἐφτάσε τὴ νύχτα τὸ τραῖνο ἀπὸ τὸν Πύργο. Κανείς. Οἱ «τριακόσοι» κοιμηθήκανε στὸν Πύργο. Σκασίλα καὶ ἀπογῆτεψη.

— Καὶ τώρα τὰ φαγιά μας;

— Καὶ τὰ παπλώματά μας;

— Ἀνάθεμά τ'ηνε τὴν ἐπιτροπὴ ποὺ μᾶς γέλασε!

Τὴν Κεριακὴ πρῶτ' πρῶτ' σφυρίγματα πανηγυρικὰ τοῦ τραίνου καὶ ταρᾶμ τατάμ τῆς μουσικῆς. Ἐρχονται! Ἐρχονται! Ἐμεῖς στίς βίγγλες μας, στὰ παράθυρα τοῦ ξενοδοχείου. Τὸ τραῖνο σταμάτησε. Ἀμέσως, πρὶν ξεκουραστοῦνε οἱ ἔργμοι, ἀπὸ ταῦτι καὶ στὸ δάσκαλο. Στίς ἀνασκαφές. Μπροστὰ ἡ μουσική, ὕστερα οἱ δασκάλοι τέσσερες τέσσερες καὶ μᾶρς ἔμπρὸς γιὰ τίς ἀνασκαφές. Μαζὶ τοὺς καὶ καμιά δεκαπενταρικὰ δασκάλες καὶ ἡ ζουγράφισα κ. Α. Ναυπλιώτη, ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἀμα ἡ «πομπή» πέρασε κάτω ἀπὸ τὸ λόφο τοῦ Μουσειοῦ, ὁ κ. Πάλλης μοῦ εἶπε χαμογελώντας:

— Νὰ χωριστοῦμε, μὴ μᾶς νιώσουν καὶ χαλάσουν τὸ κέφι τοὺς οἱ ἀθρόποι!

Κ' ἔτσι ἔγινε. Ὁ κ. Πάλλης τράβηξε μπροστὰ κι ἀνακατόθηκε μαζὶ τοὺς ἐγὼ πῆγα ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα καὶ τοὺς βρήκα στίς ἀνασκαφές, τὴ στιγμὴ ποὺ χεροκοροτούσανε τὴν ὁμορφὴ διδαχὴ τοῦ ἔφορου κ. Κυπαρίσση.

Ἀνάγκη νὰ σημειώσω καὶ τοῦτο. Ὁ κ. Πάλλης ταξίδευε μὲ τὸνομα Ἀλέξανδρος Παυλίδης γιὰτρός ἀπὸ τὴ Σμύρνη. Στὸ βιβλίο τοῦ ξενοδοχείου ποὺ γράφουν οἱ ξένοι τὸνομά τοὺς, πὼς τοὺς λένε, ἀπὸ ποῦ εἶναι, ἀπὸ ποῦ ἔρχονται καὶ ποῦ πηγαίνουν, ὁ κ. Πάλλης, τὴν πρώτη φορὰ ποὺ πήγαμε στὴν Ὀλυμπία, ἔγραψε τἀληθινὸ του ὄνομα μὲ Ἰντιάνικα ψηφιά, καὶ ὕστερα μὲ ρωμαϊκά ψηφιά: «Ρωμῆος — ἀπὸ τὴν Ἀγγλία — γιὰ τὸν Καβομαλιά.» Ἀπ' αὐτὸ τὸ σημεῖωμα τὸν γνωρίσανε, καθὼς θὰ δοῦμε πὸ ὕστερα.

Ὁσπν ὥρα μείνανε οἱ δασκάλοι στίς ἀνασκαφές, μείναμε καὶ μετς μαζὶ τοὺς. Μιά χαριτωμένη φωτογράφισα, ποὺ ἤρθε ἀπὸ τὸν Πύργο μαζὶ μὲ τὴ μητέρα τῆς, τοὺς φωτογράφησε σὲ διάφορες θέσεις. Ἐτυχε σὲ μερικὲς νὰ βρεθοῦμε καὶ μετς κ' ἔτσι στὴ φωτογραφικὴ πλάκα ἀδερφωθήκαμε μὲ τοὺς δασκάλους.

— Βλέπω φωτογραφήκατε, κ. Ταγκόπουλε! μοῦ λέει, τάχα ἀδιάφορα, ὁ κ. Πάλλης μὰ στιγμὴ ποὺ πέρασε ἀπὸ κοντά μου. Καὶ ὕστερα, χαμηλόφωνα:

— Μὴ σὲ νοιάζει καὶ φωτογραφήθηκα καὶ γώ.

Νά, έπιτυχία μιὰ φορά! 'Ο Πάλλης έν μέσφ τών δη-
μοδιδασκάλων!...

Καί ξαναχωριστήκαμε. 'Εγώ πήγα με τόν κ. Κυ-
παρίσση. Δέ θά ξεχάσω έναν κ. παραδάσκαλο πού
είχε πάρει καταπόδι τόν κ. Κυπαρίσση και τόνε ρω-
τούσε.

— 'Εδώ εΐτανε τὸ βουλευτήριο;

— Ναι!

— Καί δὴ βουλευτήριο εΐτανε;

— Καί δὴ!

— Διάβολε! μού εΐπε γελώντας ὁ κ. Κυπαρί-
σης. 'Ο παπᾶς ὄλο βουλευτήρια βλέπει στήν 'Ολυμ-
πία! Μπελάς εἶναι οἱ καημένοι!... Σοῦ κάνουν κάτι
ἐρώτησες πού σοῦ ἀναποδογυρίζουν τὸ μυαλό. Σάν
τὰ μικρὰ παιδιά πού σέ ρωτάνε γιατί περπατάμε με
τὰ πόδια κι ὄχι με τὰ χέρια!...

'Εμένα με γνωρίσανε. 'Ετυχε νάναϊ δυὸ τρεῖς φη-
μεριδογράφοι ἀπὸ τὴν 'Αθήνα κ' ἕνα δυὸ γνωστοί
μου δασκάλοι. Τόν κ. Πάλλη ὄχι.

— 'Εμαθᾶ, μού εΐπε κάποιος, στὸν Πύργο πὼς ὁ
σύντροφός σου εἶναι ὁ κ. Φωτιάδης ὁ γιατρός ἀπὸ τὴν
Πόλη...

— Γιατρός εἶναι, τοῦ ἀποκρίθηκα, μὰ δὲ λέγε-
ται Φωτιάδης. Εἶναι ὁ κ. Παυλίδης γιατρός ἀπὸ τὴ
Σμύρνη.

'Απὸ τίς ἀνασκαφές, πού τοὺς ξήγησε τάρχαϊτα
μνημεῖα ὁ ἐπιμελητὴς κ. Καραχάλιος, οἱ δασκάλοι
πήγανε στὸ Μουσεῖο πού τοὺς μίλησε ὁ κ. Κυπαρί-
σης. 'Όστερα, τὸ μεσημέρι, τέλειωσε τὸ ἀρχαιολογικὸ
μαρτύριο καὶ τραβήξανε οἱ δασκάλοι κάτου στὸ χωριὸ
νά φάνε, καὶ μεῖς στὸ ξενοδοχεῖο μας.

Φάγαμε καὶ πέσαμε νά κοιμηθούμε. 'Εγὼ τὸν
πήρα. Μὰ ὁ κ. Πάλλης, πού σέ ὄλο τὸ ταξίδι με εἶχε
ξευτελίσει με τὴν ἀτσαλένια ἀκουρασιά του, δὲν έννο-
οῦσε νά χάσει οὔτε στιγμή. 'Όταν στίς τρεῖς ξύπνησα,
τὸν εἶδα πού γύριζε ἀπὸ τὸ χωριό.

— Κάτου γλεντάνε, μού εΐπε, με ζουρνάδες καὶ
με νταούλια. Χορέψανε κιόλας καὶ φωτογραφηθήκα-
νε! Κρεῖμα πού δὲν κατάφερα νά πάω ἐγὼ μπροστὰ
στὸ χορό, (ξέρεις, χορεύω καλὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς χο-
ρούς!) καὶ νά φωτογραφηθῶ ἔτσι, «ὁ κ. Πάλλης σύ-
ρων τὸν χορὸν τῶν δημοδιδασκάλων»...

— Καὶ γιατί δὲν τόκανες;

— Δὲν ταίριαζε, ἀγνωστός τους καθὼς εἶμαι. 'Ε-
λα, πάμε τώρα νάν τοὺς δοῦμε πού γλεντάνε. Δέ
βλάφτει διόλου νά μᾶς δοῦνε μαζί. Θὰ μᾶς συνηθί-
σανε πιά.

Πήγαμε. 'Η ἐπιτροπὴ (ἢ ἡ ἐπιτροπεία, καθὼς
με διόρθωσε ἡ κ. Δραγάτση, μέλος τῆς ἐπιτροπείας.
«'Επιτροπεύω — ἐπιτροπεία, κ. Ταγκόπουλε, κι ὄχι
ἐπίτροπος — ἐπιτροπή» κάτου ἀπὸ ἕνα πεύκο σκιερὸ
τῆξε στρώσει στὸ γλέντι. Γουρνοπούλα καὶ κρασί.
'Αρχιτραπεζάρης οὐ Βάγγελους οὐ Λαχανοκάρδης,
παλιός μου φίλος καὶ συνάδερφος ἀπὸ τὴν «'Εστία». Διὰ τὸν φόβον τῶν 'Ιουδαίων, οὔτε ἕνα ποτήρι κρασί
μού πρόσφερε, ὁ θεομπαίχτης. Αὐτοὶ πίνανε κι ἄλ-
λοι χορεύανε με τοὺς ζουρνάδες. Οὐ Βάγγελους ση-
κώνεται καὶ κάνει μιὰ πρόποση θερμὴ σὲ ὑπερκαθα-
ρεύουσα (ἢ σὲ Κινέζικη γλώσσα, καθὼς μούλεγε πῶ
ἔστερα ἡ κ. Ναυπλιώτη). Δακρύσαμε ὄλο μας ἀπὸ

τὴ συγκίνηση. Ξάφνου ἀντικρύζω σὲ μιὰ γωνιά τοῦ
τραπεζιοῦ τὸ Φῶτο Γιοφύλη δημοτικιστὴ πού γράφει
στὸ Πατρινὸ «Σέλας» καὶ τὸν Τάκη Κωσταντόπουλο
πού τὸν παρασμένο 'Απρίλη εἶχε φωνάζει 'Ψεῦτη τὸ
Μιστριώτη στὴν Πάτρα. Μὲ εἶδανε. Τοὺς ἐγενεφα νά
μὴ δεῖξουν πὼς με γνωρίσανε. 'Ο Γιοφύλης σηκώ-
νει τὸ ποτήρι καὶ κάνει μιὰ πρόποση σὲ καθάρια δη-
μοτικὴ. Τονὲ χεροκοτήσανε. 'Ο κ. Πάλλης; ένθου-
σιάστηκε.

— Γειά σου, μαλλιαρέ! τοῦ φωνάζει.

— Μαλλιαρός εἶναι ὁ κερατάς! τοῦ λέει ἕνας
παπαδάσκαλος πού βρισκότανε πλάι του.

'Ο κ. Πάλλης καμώθηκε πὼς δὲν τὸν ἀκουσε.

— Μὰ δὲ βλέπω νάχει μεγὰλα μαλλιά, τοῦ λέω
ἐγὼ.

— Τάχει στὴ γλώσσα! μού ἀποκρίνεται. Δὲν
τοὺς ξέρεις λόγου σου αὐτούς!

— Πού νάν τοὺς ξέρω!

— Μαλλιαρός! Μαλλιαρός! φωνάξανε καὶ δυὸ
τρεῖς ἄλλοι.

Τότε σηκώνει τὸ ποτήρι ὁ Κωσταντόπουλος καὶ
φωνάζει:

— Ναι, εἴμαστε μαλλιαροὶ κατὰ τοῦ δασκαλι-
μοῦ!

Οἱ δασκάλοι ταραχτήσανε. Κάτι θὰ γινότανε.
(Ὁ Βάγγελους ὅμως με δυὸ λόγια τὰ σύχασε τὰ πρά-
ματα. Μὲ ζυγώνει ὁ Κωσταντόπουλος.

— 'Ο κ. Πάλλης εἶναι αὐτός...

— 'Όχι!

— Τονὲ γνώρισα, μούστειλε τίς προάλλες τὴ φω-
τογραφία του. 'Ιδιος κι ἀπαράλλαχτος εἶναι. Ρωτή-
σαμε καὶ τὰ γκαρσόνια τοῦ ξενοδοχείου καὶ μού εἶ-
παν πὼς στὸ βιβλίο σημείωσε «Ρωμιὸς ἀπὸ τὴν 'Αγ-
γλία».....

— Σκασμός!

Κινήσαμε νά πάμε κάτου στὴν Πλατεία τοῦ σι-
δερόδρομου. Θὰ ρήχνανε οἱ δασκάλοι τὸ λιθάρι. Μπρε-
στά μου πηγαίνανε κάτι δασκάλοι Μανιάτες, φαί-
νεται. Τοὺς ἀκουσα νά κρυφολένε.

— Αὐτὸς εἶναι!... Τονὲ γνώρισα!... Τώρα πού θὰ
κατεβούμε κάτου θάν τοῦ φωνάξω ξαφνικά. «Κύριε
Πάλλη!» Δὲν μπορεῖ, θὰ γυρίσει νά κοιτάξει καὶ
τότε....

Κοντοστάθηκα. Σάν πέρασε ὁ κ. Πάλλης ἀπὸ σι-
μὰ μου τοῦ εἶπα σιγανά:

— Τράβα ἴσια στὸ ξενοδοχεῖο καὶ περίμενε. Θάρ-
θῶ ἀμέσως...

Πήγαμε στὸ ξενοδοχεῖο.

— Τί τρέχει;

— Τὸ καὶ τό. Μὴν κατεβεῖς πιά λόγου σου κά-
του. 'Αρκετὰ γλεντήσαμε με δαύτους. Δὲν ἀξίζει νά
τὴν πάθουμε στὸ τέλος...

— Δὲ με νοιάζει. Τὸ μόνο πού θέλω εἶναι νά
μὴν τοὺς χαλάσουμε τὸ γλέντι τους. Γι' αὐτὸ καὶ
μένω.

Κ' ἔμεινε στὸ ξενοδοχεῖο. 'Εγὼ πήγα κάτου. 'Α-
νακατώθηκα μαζί τους. Φάγαμε (μούδωσε κ' ἕνα ὠδὸν
ἡ κ. Δραγάτση), ἤπιαμε, φωτογραφηθήκα μαζί με
τὴν 'Επιτροπεία (ἢ φωτογραφία μου μάλιστα δημο-

σιεύτηκε την Κεριακή στους «Καιρούς»), έκαμα και πρόποση·

— Τοῦ χρόνου νάνταμωθούμε ξανά στην Ὀλυμπία ἀδερφωμένοι μαλλιαροί και κουρεμένοι!

Και χωριστήκαμε σάν καλοί φίλοι. Αὐτὸ εἶταν ἔλο. Πού ἦ συνωμοσία και πού τὰ δνεира πού εἶδε τὸ «Σκρίπ» κι ἔ κ. Κουλουμπάκης!

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΙΔΑ.-,ΟΣΟΙ ΖΩΝΤΑΝΟΙ".-ΚΕΦΑΛ. ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ „ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΔΙΑΒΑ“

Βγήκε τὸ καινούριο βιβλίο τοῦ Ἰδα. Τὸ φυλλομετρῶ και τὸ χαίρουμε γιὰ τὴν ὥρα μονάχα μὲ τὰ μάτια. Δὲν τὸ διαβάσω ἀκόμη συστηματικά. Σκρόπιες σελίδες του μοναχὰ δῶ και κεῖ. Ἡ ἀφιέρωσή του μὲ κατασυνκίνησε. Μοῦ θύμισε τὸν ἀξέχαστο Περικλῆ Γιαννόπουλο. Ἐφιερόνεται ἐνὸς νέου πού ἂν και ἡ ψυχὴ του εἶτανε φωτεινὴ, ἀπὸ ζωικὴ ἀδυναμία βιάστηκε νὰ πεθάνει. Διάβασα κ' ἔνι κομμάτι, τὸ «Δημοτικισμὸς», πού δημοσιεύτηκε τὶς προάλλες στὸ «Νουμά». Πρώτηα και τὸν κ. Πάλλη και ἄλλους πού τὸ διαβάσανε. Σὲ ὅλους ἄρεσε, ὅπως και σὲ μένα. Διάβασα και τὸ στεγνὸ του κεφάλαιο. «Τὸ Αἰώνιο Διάβα». Ἐκεῖ βρήκα τὸν ἴδιο τὸν Ἰδα.

Ἔσκυπα πρὸς τὴν ψυχὴ μου
σὰ στὴν ἄκρη πηγαδιοῦ....

Πρὶν τὸ γράψει αὐτὸ τὸ κεφάλαιο ὁ Ἰδας θὰ σιγίεπε τοὺς στίχους τοῦ Ποιητῆ, θάσκυπε πρὸς τὴν ψυχὴ του κι ἀπὸ τὰ βάθη της τὰ γαλανὰ θάβγαλε τὸ ξετίμητο αὐτὸ μαργαριτάρι.

Ὅταν καλοδιαβάσω τὸ βιβλίο, ἴσως οὐς μπιστευτὸ σὲ τοῦτες δῶ τὶς στίχες τὴ γνῶμη μου. Σήμερα οὐς δίνω νὰ χαρῆτε τὸ στεγνὸ του κεφάλαιο. **ΙΣΙΟΝΑΣ**

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΔΙΑΒΑ

Και ἐνὸς Ἰ. Ἀλέξης εἶδεινε μὲ τὶς πράξεις του πὼς κάθε φοροισύνη τὴ σιχαίνεται και τὴν ἀρνιέται και κάθε ζωντανάδα τὴν ἀγαπάει και τὴ χαίρεται, και ἐνὸς ἔλεγε πὼς οἱ δίχως φωτιὰ και χωρὶς φῶς ἀνθρωποὶ πρέπει νὰ σκοτώνονται γιὰ νὰ λείπουν ἀπὸ τὴ μέση, ἔμαθε πὼς σκοτώθηκε μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι ἕνας φίλος του στὴν Ἀθήνα, και παραγμένος ρώτησε: — «Μὰ γιατί νὰ πεθαίνουν οἱ ζωντανοί; Γιατί νὰ χάνονται ἐκεῖνοι οἱ λιγωστοὶ πού εἶναι ἔλο φῶς, φωτιὰ και ζέστη; Γιατί νὰ ποθοῦν τὸ θάνατο; Γιατί νὰ μεθοῦν ἀπὸ τὴν πνοή του; Γιατί νὰ τρέχουν, γιατί νὰ βιάζονται κατὰ τὸ χαμό τους;»

Σάν και ρυθμοὶ βαρύτατοι ἀνάβρυζαν κυματιστοὶ ἀπὸ τὰ βάθη τὰ ἀπόμακρα της ψυχῆς του, ἔτσι:

Γι' αὐτούς, τοὺς λιγωστοὺς, ἡ ζωὴ δὲν εἶναι τί-

ποτε, παίζουν μαζὺ της και δὲν τὴ λογαριάζουν γιατί ἄλλοῦ ἔχουνε τὸ νοῦ τους, και ἡ φωτιὰ πού εἶναι μέσα τους θέλει νὰ καοῦν.

Μὰ τοὺς ἄλλους ὁμοιοὺς του, γιατί ἐκεῖνος πού βιάζεται νὰ φύγει ἀπὸ τὴ ζωὴ, τοὺς ἀφήνει μόνους νὰ φορτωθοῦν τὰ βάρη ἔλα πού μαζὺ του βαστούσαν; — Ὡ Καρυάτιδες πού χάσατε τὴν ἀδελφὴ σας τὴν ἰσάξια — πὶδ δύσκολη, πὶδ βαρειά, πὶδ ἄχαρη γίνεται ἡ ξεχωριστὴ δουλειὰ πού πήραν ἀπάνω τους οἱ λιγωστοὶ, πού τοὺς μεθάει και αὐτούς τοῦ θανάτου ἡ πνοὴ μὰ ἀποφάσισαν νὰ ζήσουν γιὰ νὰ βαστάξουν ὡς στὸ τέλος ἐκεῖνα πού θεληματικά φορτώθηκαν.

Ἄσχετοι ἀπὸ τὶς πράξεις τους, ἀπὸ τὰ πράγματα και ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού ἀνούσιοι, σαχλοὶ και μέτριοι τοὺς περιτριγυρίζου, ἐρωτεύονται κι αὐτοὶ τὸ θάνατο και βία τρελλὴ τοὺς σέρνει κατὰ κελίε. Ὅμως θὰ νικήσουνε τὴν ἀγρία πού τοὺς παίρνει και, μέσ' στὸ πρόστυχο παζάρι, θὰ ζήσουν.

Ἰδα τὰ μεγάλα δέντρα πού πρέπει νὰ κάμουν τὸν καιρὸ τους, δίχως ἀνυπομονησία και βία περιμένουν και αὐτοὶ νὰ ἀνοίξουν, νὰ φυτρώσουν, νὰ ζουντώσουν, νὰ ὑψωθοῦν, νὰ θεριέψουν, νὰ συμμαζώχουν, νὰ μαραθοῦν. Νὰ σκοτωθοῦν μοναχοὶ τους δὲν εἶναι ἀνάγκη. Θὰ ἔλθει μόνος του ὁ θάνατος νὰ τοὺς πάρει, δὲν μπορεί νὰ ἀργήσει. Ὅμως, ἔπουν κι ἂν πηγαίνουν, στὰ ταξίδια τους, μαζὺ τους παίρνουν και λίγο θάνατο.

Ἡ σκέψη τῶν λιγωστῶν, πού μόνοι μέσα στὴν ἀνθρωπότητα ἀξίζου κἀτι, σχετικὰ μὲ τὶς μεγάλες μάζες, μπορεί νὰ χαράζει ἐπάπειρο νέους φιλοσοφικοὺς δρόμους και νὰ γεννοβολᾷ νέες ἀντιλήψεις τοῦ κόσμου, χωρὶς νὰ δύναται καλὰ καλὰ νὰ τὴν παρακολουθεῖ τὴ σκέψη αὐτὴ τῶν ἐξαιρετικῶν ἡ μεγάλῃ μάζα τῶν ἀνθρώπων. Και ἔτσι οἱ λιγωστοὶ δὲ θὰ πάψουν ποτὲ νὰ ἀλλάζου τὰ ἰδανικά της ἀνθρωπότη-τας, χωρὶς ποτὲ νὰ τοὺς μοιάσουν οἱ πολλοὶ ἔσο και νὰ γίνονται διαφορετικοὶ ἀπὸ τὸν πρωτὶνὸ ἐκυτό τους.

Ὅποιος τὸ ἔχει μέσα του νὰ μπορεί, θελητὰ ἡ ἄθελα νὰ ἐπιπράξει τὴ μεγάλῃ μάζα, θὰ πάει πρῶτα νὰ σταθεῖ στὸ ἐπίπεδὸ της, θὰ χωθεῖ ὡς στὸ λαϊμὸ μέσα στὰ τρεχούμενα ἰδανικά της, και ἀπὸ κεῖ θὰ πασκίσει νὰ τὴν τραθήξει κατὰ τὸ δικό του τὸ καινούριο ἰδανικό. Μὰ γιὰ νὰ πετύχει — ἂν θέλει τὴν ἐπιτυχία — πρέπει νὰ μὴν ἀπομακρύνεται στὰ μάτια της πολὺ ἀπότομα ἀπὸ τὰ ἰδανικά της μεγάλῃς μάζας. Ἐτσι και τὸ ἔθνικὸ ἰδανικό μπορεί νὰ γίνει, στὰ χέρια ἐνὸς ἐξαιρετικοῦ, ὄργανο γι' ἄλλους σκοποὺς, και γιὰ τὸ ἀνέβασμα τῶν πολλῶν σ' ἄλλο ἠθικὸ ἐπίπεδο και γιὰ τὸ λαγάρισμα λίγων και ἐξαιρετικῶν πού μόνοι ἀξίζου.

Δὲν εἶναι ἀξιοκαταφρόνητῃ ἡ μεγάλῃ μάζα τῶν

ἀνθρώπων, ἀφοῦ σ' αὐτὴν ἐπάνω ριζόνουν καὶ ἀκουμποῦν καὶ δυναμόνουν καὶ ἀκονίζονται καὶ ἀπὸ μέσα της ξεχωρίζονται τὰ μεγάλα άτομα, οἱ διαλεχτοί, ποὺ δὲν εἶναι οὐρανοκατέβητα πουλιὰ μὰ ἀνθοὶ τῆς ἀνθρωποσύνης. Ὅποιοι ὅμως εἶναι ἀπὸ κείνους ποὺ πλάθουν ἰδανικά, ὅποιος εἶναι δημιουργὸς εἰδῶλων, καὶ χαράχτης δρόμων, καὶ νομοθέτης, θὰ ἔχη τὴν πεποίθησιν πὺς δὲν ἀλλάζει καὶ πολὺ σὲ κανέναν καιρὸ καὶ σὲ κανέναν τόπο ἢ μεγάλη μάζα τῶν ἀνθρώπων, ὁ αἰώνιος Κάλιμπαν, καὶ μόνο γιὰ νὰ τὴ συναρπάξουν οἱ ἐξαιρετικοί, γι' αὐτὸ ἀξίζει.

Μήπως τὸ νὰ προχωρεῖ ὁ νοῦς αὐτοῦ τοῦ ἐξαιρετικοῦ σὲ κόσμους νέους ἄγνωστους καὶ νὰ ἀφήνει πίσω του τὴ μεγάλη μάζα τῶν ἀνθρώπων, ἢ νὰ προβαίνει ξέχωρά τους ἀπ' ἄλλο μονοπάτι, μήπως αὐτὸ ἐλαττώνει τὴν ἀξία τοῦ μεγάλου δρόμου μὲ τὰ τρεχούμενα ἰδανικά του; Κάθε ἄλλο.

Κι αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰ ξεχωρίζει καὶ τὰ βλέπει πὺς εἶναι ἰδανικά τῆς μεγάλης μάζας. Ὅσο ζεῖ μοναχικὸς μὲ τὴ σκέψη του, δὲν τὰ λογαριάζει παρὰ ἀντικειμενικά, μὲ τὴν ἀξία ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχουν μέσα στίς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὅταν κατεβεῖ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ νοιώσει τὴν ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐπηρεάσει, τότε ἀλλάζει ψυχολογία ὁ ἴδιος, παίρνοντας τὴν ψυχολογία τῆς μεγάλης μάζας, δὲ λησμονεῖ ὅμως ποτέ του πὺς δὲ θὰ ἀφομοιωθεῖ. Θὰ κρατήσει τὸν ἑαυτὸ του ἀκέραιο, καὶ κλειέται πὺς σφιχτὰ μέσα του, καὶ μὲ τὴ διαφορά του, μ' αὐτὴν θὰ ἐπηρεάσει τοὺς ἀνθρώπους.

Γιὰ νὰ προτιμᾷ ὁ ξεχωριστὸς τὴ φιλοσοφία τῆ δική του ἀπὸ τὰ ἀφιλοσόφητα—ὄχι ὅμως καὶ ἀστήρικτα—ἰδανικά τοῦ λαοῦ, μήπως τοῦτο πάει νὰ πεῖ πὺς ἡ φιλοσοφία του εἶναι καλλίτερη; Αὐτὸς τὴν προτιμᾷ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ δὲν ἀποκλείει γιὰ τὸ λαὸ τὴν ἀξία τοῦ ἰδανικοῦ του λαοῦ. Ὁ καθένας φτειάνει ὅπως μπορεῖ τὴ φιλοσοφία του καὶ τὰ ἰδανικά του γιὰ νὰ ζήσει ἢ καὶ νὰ νικήσει.

Ὁ ξεχωριστὸς *νομοθετεῖ*, μὲ τίς περισσότερες φορές γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ τοὺς ὁμοίους του, τοὺς λιγωστούς. Ὅποτε θέλει νὰ γίνεταί ὁ νόμος ὁ δικὸς του γενικὸς κανόνας, γιὰτὶ εἶναι περήφανος. Τῆς δικῆς του πράξης τίς κάνει θεωρίες γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ γιὰ τοὺς λίγους διαλεχτούς, ὄχι γενικὴ θεωρία. Αὐτὸς παίρνει τὰ δικαιώματα ποὺ τοῦ ἀρέσουν ἢ τοῦ ταιριάζουν, μὰ δὲν ἀξίζει νὰ δίνει τὰ ἴδια δικαιώματα καὶ στοὺς ἄλλους ἔλους, γιὰτὶ ὅλοι δὲν εἶναι ἀξιοὶ τὰ δικὰ του δικαιώματα νὰ χαίρονται.

Οἱ ἀνθρωποὶ τὸν ἐξαιρετικὸ, ποὺ δὲν τότε γνωρίζουν, τὸν βλέπουν ὡς ὁμοίους τους καὶ ὁλοένα τὸν τραβοῦν κατὰ τὸν κάμπο τους, γιὰ νὰ τὸν ἰσοπεδώσουν. Τοῦ δρίζουν μάλιστα καὶ θέση στὴν κωμωδία

τῶν κοινωνιῶν. Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἀφομοιωθεῖ μὲ τὴ θέση αὐτὴ, ξεφεύγει ἀπὸ παντοῦ, γιὰτὶ εἶναι πλατύτερος ἀπὸ τὴ θέση του.

Καὶ μπαίνει ὁ ἐξαιρετικὸς στὸ χορὸ τους εἶτε ἀπὸ ἀδυναμία εἶτε ἀπὸ δύναμη. Τὸ τρίψιμο μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἔταν εἶναι ἀδύνατος τὸν πειράζει καὶ λαχταρᾷ τὴν ἐλευθερίαν του στὴν ἐρημιὰ τῶν βουνῶν του ἢ τῶν κάμπων του, γιὰτὶ κι αὐτὸς δὲ βρίσκεται πάντα ψηλὰ σὲ κορυφοῦνια. Μὰ ὅταν εἶναι δυνατὸς τίποτε δὲν τὸν πειράζει, ἀντικρύζει τοὺς ἀνθρώπους σὰ μύγες καὶ χτυπάει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ δεσπότης, δημιουργὸς καὶ νομοθέτης.

Ὅταν ἔχει τὴ δύναμη νὰ εἶναι περήφανος, νικητῆς καὶ τύραννός τους, τότε μόνον ἀξίζει νὰ μένει μέσα στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ πάλι ἔπειτα νὰ βγαίνει ἀπὸ τίς κοινωνίες τους ἀκέραιος, καθάριος καὶ ἐλεύτερος. Περνάει καὶ ἀπὸ βούρκους καὶ ἀπὸ λάσπες ποὺ αὐτὸν δὲν τὸν λερώνουν.

Μὲ τὴν ὑποκρισία του τὴν καθημερινή, δὲ θὰ καταντήσῃ τέτοιος ποὺ νὰ μὴν ξέρει πὰ καλὰ καλὰ τί εἶναι δικὸ του καὶ τί τῆς κοινωνίας του. Μὰ μήπως μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστεῖ πὺς ὅσο δυνατὸς καὶ νὰ εἶναι θὰ καταφέρει νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς τριγυριστῆς του; Γιατὶ τάχα ἀντὶ νὰ τὴν πολεμᾷ, νὰ μὴν παντρεύεται μὲ τὴν κοινωνία του, γιὰ νὰ καταντήσῃ ἔτσι νὰ μὴ διακρίνει πὰ τὰ δικὰ του ἀπὸ τὰ δικὰ τῆς, καὶ νὰ ἔχει τὴν ἡσυχία του; Δὲν παντρεύεται μὲ τὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων γιὰτὶ δὲν τὴν ἀγαπᾷ, καὶ γάμο συμπεροντολογικὸ δὲν μπορεῖ νὰ κάμει.

Γι' αὐτὸν οὗτ' ἀτάστας ἐπάρχουν, ἢ *νικητῆς* ἢ *μοναχός*. Τρίτη δὲ διακρίνει ἄλλη παρὰ τὸ *θάνατο*, γιὰτὶ *πρόβατο* στὸ κοπάδι τῶν ἀνθρώπων δὲν τοῦ δόθηκε νὰ μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτός. Εἶτε στὴν ἐρημιὰ του εἶτε στὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων βρίσκεται, ἀπομένει πάντα μόνος.

Καὶ ὁ θάνατος θὰ ἔρθῃ στὸν καιρὸ του. Δὲ θὰ φοβηθεῖ ὁ ἐξαιρετικὸς νὰ παίξῃ τὴ ζωὴ του τολμηρᾷ, νὰ σκορπίσει τὰ πλοῦτη του, νὰ ἀποκαεῖ. Ὅλοένα αὐτὸ κάνει, ἀλλὰ καὶ δὲ θὰ σκοτωθεῖ ποτέ μὲ τὸ χέρι του. Ἄς ἔρθουν ἄλλοι νὰ τὸν σκοτώσουν. Μὰ ὁ Χάρος ἂς ἔρθῃ σὲ ὅρα πλοῦτου τῆς ψυχῆς του, σὲ ὅρα μουσικῆ, καὶ ὄχι σὲ ὅρα φτώχειας καὶ κακομοιριᾶς. Ἐἶνα μονάχα θάνατος καταλαβαίνει ὁμορφῶς, τὸ θάνατος τοῦ πολεμιστῆ ἐπάνω στὴ μάχη.

Δὲν πιάνει δεσμούς μὲ τοὺς κύκλους τῶν ἀνθρώπων. Μπαίνει εὐκολὰ καὶ βγαίνει πάλι ὅσο εὐκολὰ καὶ ἐλεύτερα μπηκε. Ἀπὸ παντοῦ ξεφεύγει γιὰτὶ δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει *μαζὺ* μὲ τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε καὶ νὰ *καθῆσαι* ἀνάμεσά τους, μόλις μπορεῖ καὶ

στέκεται ἄρθος λιγάκι ἀναμεταξύ τους. Στέκεται και ὕστερα προβαίνει πάλι.

Οἱ ἄνθρωποι, ἔταν εἶναι ἀνάμεσά τους, τὸν κρίνουν, και τὸν κρίνουν ἀπὸ κείνα πού γι' αὐτὸν δὲν ἔχουν σημασία, ἀπὸ τίς πράξεις του και προπάντων τίς μικρὲς και τίς καθημερινές, και ἀπὸ τὰ φερσίματά του. Τὰ κρυμμένα δράματά του, εἰ ἄνθρωποι, ταπεινοὶ και τυφλοί, δὲν τὰ βλέπουν, και μιλοῦν ἔξαφνα γιὰ ἓνα λόγο πού ξεστόμισε ἄσκεφτος μὲ μέρα — ἄσκεφτος γιατί στοχάζονταν ἴσως ἑκείνη τὴν ἡμέρα τὰ δράματά του τὰ κρυμμένα, τίς ἀμφιβολίες του γιὰ τὴ μεγαλοσύνη του. Τὸν κρίνουν ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειά του γιατί μὲ τὴν ἐπιφάνειά του τοὺς σπρώχνει, τοὺς τραντάζει, τοὺς στραπατσάρει, τοὺς συντάζει, τοὺς διώχνει, τοὺς συναρπάζει, τοὺς διασκεδάζει, ἢ τοὺς κάνει και τὸν βαρυσοῦνται.

Και ἐνῶ γελά, σέρνει αὐτὸς μέσα του τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου πού αὐτὴ εἶναι τὸ κεντρὶ τῆς ζωῆς του Ἄς τὴν κυτᾶζει πάντα γιὰ νὰ θυμᾶται πὺς αὐτὸς δὲν εἶνε αἰώνιος, και νὰ ξεχωρίζει διάφανα ποιὰ εἶναι τὰ αἰώνια πράγματα. Ἡ εἰκόνα τοῦ θανάτου τὸν γεμίζει αἰωνιότητα.

Ταξιδιώτης, διαδατᾶρης μέσα στοὺς ἀνθρώπους και στὰ πράγματα, ζεῖ μὲ τὴν αἴσθησι, πὺς περνᾶ. Περνάει μέσα στὸν καιρὸ, περνάει ἀπὸ τόπους πού δὲν εἶναι τὸ λιμάνι πού θὰ ἀράζει, γιατί ἀραξοδόλι δὲν ὑπάρχει γι' αὐτὸν, περνᾶ και γνωρίζει τὰ ἀγνωστα, και ποθεῖ τότε κι ἄλλα νὰ γνωρίσει, γιατί ἡ αἰώνια δίψα τῆς γνώσης τὸν κατέχει.

Ἐκείνο πού κάθε στιγμὴ κάνει, ἐκείνο μονάχα δὲν εἶναι αἰώνιο. Αἰωνιότητα εἶναι τὸ αἰώνιο διάβα ἀπὸ τόπους και χρόνους πού δὲν εἶναι δικοὶ του. Ὀλοένα περνᾶ, και περνώντας βλέπει, μὰ δὲν εἶναι μόνο θεατῆς και περνώντας δημιουργεῖ, και μὲ τίποτε δὲν ἀφομοιώνεται περισσότερο παρὰ ὅσο χρειάζεται: γιὰ νὰ τὸ καταλάβει, και δὲ γίνεται παντοτινὰ ἓνα μὲ τίποτε ἀπὸ κείνα πού περνᾶ και εἶναι αἰώνια προσωρινά του. Πάντα ξένος, ἐρημοσπίτης, δίχως σταθμὸ και δίχως λιμάνι ποτέ. Ποῦ νὰ ἐγκατασταθεῖ και γιατί;

Σπίτι του εἶναι τὸ ταξίδι του και τὸ πέρασμά του μέσα στὸ χρόνο ἀπὸ τόπους και ἄλλους τόπους. Μὲ τὸ καρδί του πού δὲν ἀποζητᾶ λιμιώνες νὰ ρίξει τὴν ἀγκυρά του, περνάει ἀπὸ κάτι γιαλοὺς ψηλοὺς ξεροὺς και κίτρινους και εἶναι σὰ μεσημέρι ἢ ἡδονὴ μέσα του, κυτᾶζει ἀπὸ πάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού κάθονται ἀντίκρου του και σμίγει μὲ τὴ φύσι. Και ὕστερα περνάει ἀνάμεσα στὰ νησιά πού εἶναι σὰ σταθμοὶ τοῦ χρόνου. Και ἔπειτα ἀνεβαίνει στὰ βουνὰ και χάνεται στὰ δάση τὰ παρθένα, τὰ ἀξεδιάλυτα, και κατεβαίνει ἀπὸ κει στοὺς κάμπους

πού τοὺς δέρνει ἢ ξερατᾶ και τὸ λιοπύρι. Και τότε βουτᾶει στὰ βάθια τῶν νερῶν τῶν παγωμένων, και πάλι βγαίνει και διαβαίνει και προβαίνει. Τέτοιον εἶναι τὸ δικό του τὸ σπίτι.

Τὴν ὄρα πού σκοτεινιάζει ἡ μέρα περπατεῖ στίς πολιτείες σὲ κάτι συνοικίες μακρινές και μιὰ λύπη ἀναβλύζει: σὺν ἀπὸ βρῦση πλούσια και τὸν πλημμυρίζει μὲ τὰ κύματά της. Εἶναι μόνος και εἶναι αἰώνιος. Τίποτε ἀνθρώπινο δὲν τὸν πειράζει γιατί τὰ κύματα τῆς αἰωνιότητος πού ἀναβλύζουν ἀπὸ τὰ βάθη τὰ ἀγνώριστα τῆς ψυχῆς του, τόσο ἐρμητικὰ βγαίνουν πού σκεπάζουν τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, τὰ χρωματίζουν και τὰ μεταμορφώνουν. Ἡ δύναμη τῶν κυμάτων του εἶναι δυνατότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη δύναμη και ἀπὸ κάθε τοῦ κόσμου πράμα.

Και αὐτὸς πού περνάει μέσα στὴ ζωὴ, αὐτὸς ξεπερνᾶ τὰ πράγματα, τὰ ξεσκολίζει και δὲν ξαναγυρίζει πίσω, ξεπερνᾶ τοὺς θεοὺς και τοὺς ἀνθρώπους, τὸν ἔρωτα, τὴ ματαιότητα τῶν πάντων, τὴν ἀμφιβολία και τὴν πίστη, τὴ δόξα, τὴν ἀλήθεια και τὴν ψευτιά, τὴν κακία και τὴν καλοσύνη, τὴ λύπη και τὴ χαρὰ, τὴν ἀκαματοσύνη και τὴ δουλειά, τὴν πράξη και τὴ σκέψη, και πάλι μένει ἐλόκληρος, αὐτὸς, μ' ἕλες τῆς ἰκανότητος, χωρὶς τίποτε νὰ θέλει και πάρα πολύ. Τὶ ἀνάγκη νὰ θέλει τίποτε, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι κάτι; Τὶ νὰ θέλει ξεχωριστὰ πού τὰ θέλει ἔλα; Δὲν ἀγαπᾶ τὸν κόσμο, δὲν εἶναι τάχα ἔλα δικὰ του;

Ἡ ζωὴ δὲν τοῦ εἶναι βάρος και δὲν τὴν ὑποφέρει στωικά. Δὲ δέχεται μονάχα ἀντρειωμένα τὴν πίεση τῶν πραγμάτων και τῶν ἀνθρώπων, παρὰ και ἀγωνίζεται ἐπιθετικὰ γιατί πρέπει νὰ ξεδέψει τὰ πλούτη του, τὴ δύναμή του τὴν περισσευομένη, τὴν ἀλογάριαστη.

Τίποτε δὲ διαλύνει μέσα του τὸν πόθο τῆς γνώσης και τῆς πάλης. Μπαίνοντας στίς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων ἀκονίζει τὸ μυαλό του και τὴ θέλησή του κάθε ὄρα, ἐνῶ ἂν ἔμενε πάντα στὸν πύργο του κλεισμένος ἢ στὴν ἐρημιὰ του, ἴσως και νὰ ἀποκοιμούνταν σὲ κανένα νιρβανᾶ.

Στέκεται στὴ θέση του, ἴδιος καπετάνιος στὴ θέση πού βρῆκε αὐτὸς μόνος του μὲ τὴν ἀντίληψή του τὴ διαπεραστική, χωρὶς ὑποταγὴ σὲ κανένα ἀπὸ τὰ συστήματα πού γράφουν τὰ βιβλία τῶν ἀνθρώπων. Και τὰ βιβλία και τὰ γραψίματα και αὐτὰ τὰ ξεπέρασε και οὔτε τοῦ χρειάζονται: γιὰ νὰ νοιώσει τὸν κόσμο. Ἡ σκέψη του ἢ ἀληθινή εἶναι: κείνη, σ' ἔποιαν κατασταλάζει τὴν κάθε φορά.

Βέβαια, μὲ τὸ νὰ εἶναι ὁ χρόνος ἀπειρος, θὰ ξαναγίνονται πολλὰ πράγματα, μὰ ἐπειδὴ και ὁ τόπος εἶναι ἀπειρος δὲ μένει καμιά πιθανότητα γιὰ νὰ ξα-

ναγίνουσαν ποτέ ἀπαράλλαχτα. Τὸ αἰώνιον διάδα γίνεται χωρὶς ξαναγυρισμοῦ· στὰ ἴδια καὶ στὰ ἴδια. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἐξαιρετικοὶ ἄνθρωποι δὲν ξαναφανερώνονται οἱ ἴδιοι, δὲ γίνονται ἴσως πῶς ἐξαιρετικοὶ γιατί δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐλπίζει τίποτε καλλίτερο ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, μὰ γίνονται κάπως ἀλλοιωτικὰ ἐξαιρετικοί, χωρὶς νὰ καταστήσουν θεοί.

Ὁ ἕνας ἄνθρωπος δὲ γίνεται, μόνο πὸς ἀνοίγει καὶ ἀπλόνεται. Ὁ ἄνθρωπος ἕμως γίνεται, ἢ γενιὰ δηλαδὴ ἢ ἀνθρώπινη καὶ ἔχει ἕνα τῆς ἀτομο. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ξετελειωμένος, γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς εἶναι ἐλεύθερος νὰ φτειάσει ἔτι θέλει, μέσα στὸν κύκλο βέβαια τοῦ ἀνθρώπινου μορφοτοῦ, καὶ νὰ γκρεμίσει καὶ νὰ χαλάσει καὶ πάλι νὰ φτειάσει. Καὶ ἡ ἐλευθερία του αὐτὴ τὸν ἐνθουσιάζει. Ἔχει στάδιο τῆς γενεᾶς τῶν ἀνθρώπων πὸς θὰ γεννηθῶν στὴ γῆ, ἐπάνω. Αὐτὴ τὴν αἴσθησιν μπορεῖ νὰ τὴ μεταδώσει καὶ σ' ἄλλους, συναρπάζοντας καὶ μεθώντας τους μὲ κρασί, μὲ ἰδανικά, μὲ ἰρησκειές.

Ζεὶ βέβαια, μὰ ζεὶ αἰώνια, ἢ οὐσία του δὲν τοπικίζεται δὲν εἰδικεύεται, δὲν κλειέται μέσα στὰ σύνορα τοῦ καιροῦ του. Εἶναι καὶ ἄνθρωπος μὰ εἶναι καὶ αἰώνιος, καὶ ἂν ἐρωτεύει τούτη τὴ γυναῖκα ἢ ἐκρίνει, καὶ ἂν τούτῳ τὸ φαγὶ τῆς ἐποχῆς του φάγει καὶ ἂν νύνηται κατὰ τὴ μόδα τοῦ καιροῦ του, καὶ ἂν παίρνει κάποια θέση πὸς τοῦ χαρίζει ἢ κοινωνία ἐπου βρέθηκε, ἔλα αὐτὰ εἶναι ἀσήμαντα καὶ ἀδιάφορα καὶ περαστικά, γιατί αὐτὸς εἶναι αἰώνιος, ἔλων τῶν τόπων καὶ ἔλων τῶν καιρῶν, ἔξω ἀπὸ τῆς κοινωνίας, ὅσο καὶ ἂν αὐτὸς τὸν βλέπουν μέσα τους ἐπειδὴ τυχαίνει νὰ ἔχει μορφή ἀνθρώπινη καὶ ἔχει μορφή βράχου, νεροῦ, σκουληκιῦ, πύκου ἢ ἀνέμου. Καὶ ἔταν ἀνακατόνεται μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ παίζει μαζὺ τους σὰ νὰ ἦταν ἄνθρωπος, ἀγκαλιάζει βέβαια μορφὲς ζωντανῆς μὰ περαστικῆς, πὸς θὰ μαρθοῦν καὶ θὰ πεθάνουν, ἐρωτεύεται γυναῖκες σύγχρονες, παίρνει καὶ ρουφᾷ τὴν πνοὴ τῶν ῥόδων τοῦ καιροῦ του, καὶ τότε τὰ ἀνθρώπινα ὄντα τὸν παίρνουν γιὰ ἄνθρωπο καὶ τὸν ἔχουν γιὰ πρᾶγμα διαδατάρικο καὶ πρόσκαιρο σὰν κι αὐτὰ τὰ ἴδια. Μὰ πόσο γελιοῦνται!

Ζεὶ πάντα μὲ τὸ ὄραμα τῆς αἰωνιότητος ὅπου οἱ ἄνθρωποι φαίνονται σὰ μύγες, οἱ πράξεις τους μυγοχέσματα, οἱ κρίσεις τους μουρμουρητὰ μαύρων μυγῶν. Εἶναι καθαρὸς καὶ διάφανος. Περπατεῖ στὸ δρόμο πὸς ἢ μοῖρα του προσήρισε. Βλέπει σὰ σὲ ζωγραφιὰ καὶ τὴ δική του τὴ ζωὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῆς ζωῆς ἀνθρώπων ἄλλων καιρῶν καὶ τὴν ἱστορία ὅλη τῶν ἀνθρώπων. Καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴν κοντὴ προοπτικὴ πὸς ἀνοίγει τόσο μεγάλου ὄριζοντα, σδύνουν καὶ χάνονται οἱ ψιλοκοπιᾶς τῆς κα-

θημερινῆς τους ζωῆς καὶ ἀπομένουν μόνον ἐκεῖνα πὸς χαράζονται ἄθελα στὴν ψυχὴ του, τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνθρώπου πὸς αἰώνια θὰ μείνουν ἀνάλλαχτα ὡς πὸς νὰ φοφῆσει τὸ ζῆλον «ἀνθρώπου»,

Μ' αὐτὸ τὸ ὄραμα στὰ μάτια τῆς ψυχῆς του ζεὶ — δηλαδὴ ἐνεργεῖ καὶ στοχάζεται — σκληρὸς καὶ εὐαίσθητος, ψηλὸς καὶ ἐλεύθερος πάντα.

ΙΛΙΑΣ

ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ (*)

7

Ἐκεῖ ἔμαθα: Πρῶτα πὸς ὁ Νίκος δὲν παρουσιάστηκε στὴ δίκη του. Ἐπειτα πὸς ἀπὸ δοκίμασε νὰ πουλήσει τὰ καπνὰ καὶ δὲν τοῦ δύνανε τὴν τιμὴ πὸς γύρεβε, τάρησε στὸ μεσίτη καὶ τράβηξε σὰ διάφορες δόσεις ἀπάνω ἀπὸ χιλίους πεντακόσους δραχμῆς. Περισσότερες δὲν τοῦ ἔδωσε ὁ μεσίτης.

Δὲ συλλογιόμυνα τόσο τὸ Νίκο ὅσο τοὺς γερόντους ἐκεῖ πὸς μὲ μῆρα δλάκερη δίσταζα νὰ τοὺς μὴνίσω αὐτὰ πὸς ἔμαθα. Ρώτησα τὸ μεσίτη τί μπορούσαν νὰ πιάσουν τὰ καπνὰ. Ἄλλες δύομισυ χιλιάδες τὸ πολὺ, μοῦ εἶπε, ἂν πασιώσω νὰ τὰ παζαρέψω μόνος μου. Ἀποφάσισα τέλος νὰ τὰ γράψω αὐτὰ στὸ θεῖο μου, ὅταν ἀξάρνα ἔλαβα γράμμα τοῦ Νίκου. Μοῦ γύρεβε πρῶτα νὰ τονὲ συμπαθήσω γιὰ τὸν τρόπο πὸς μοῦ φέρθηκε τῆς ὕστερνης τῆς μέρες. Μὰ ἄμα συλλογιστῶ, μοῦ ἔλεγε, πὸς τὰ ποιητικὰ ἔργα γεννιοῦνται μὲ πόνους σὰν τὰ παιδιὰ, καὶ πὸς ὁ ἀληθινὸς ποιητὴς κατανατὰ νευρικὸς σὰν τὴ γυναῖκα, θὰ τονὲ νιώσω καὶ δὲ θὰ θελήσω νὰ τὸν ἐκδικηθῶ, μὴ στρέγοντας στὴ χάρη πὸς μοῦ γυρέβε ἀδερφικά. Ὅπως κάμω ἄς κάμω. Πρέπει νὰ τονὲ σώσω τὴ φορὰ αὐτὴ καὶ νὰ μὴ φανερώσω στὸν πατέρα του πὸς τράβηξε τόσα χρήματα ἀπὸ τὸ μεσίτη. Τὸ λιγότερο τὰ μισὰ πρέπει νὰ σκεπαστοῦνε.

Ἐδειξα τὸ γράμμα στὸ μεσίτη, γυρέδοντας τὴ βοήθεια του. «Τὰ κατάλαβα», μοῦ εἶπε, «ἀπὸ τὸ γράμμα πὸς μοῦ ἔστειλε ὁ πατέρας σου. Μὰ μὲ καὶ γνώριζα τὸ Νίκο, ἀνάβαλα νάπαντήσω. Βάλε λοιπὸν τὰ δυνατὰ σου νὰ πουλήσω τὰ καπνὰ περισσότερο.» Μὲ σύστησε στὸν ἕναν καὶ στὸν ἄλλον κι ἄρχισα νὰ τρέχω καὶ νὰ παζαρέψω, ἀπὸ ἔγραψα στὸ μεταξὺ τοῦ θεοῦ μου καὶ γύρεψα τὴ γνώμη του. Μὲ ἄφησε λεύτερο νὰ τὰ δώσω ὅσο μπορῶ καλύτερα. Μόνον νὰ μὴν τάρησω καὶ νὰ φύγω μὲ παρακάλεσε. Περᾶσανε τρεῖς βδομάδες γιὰ νὰ καταφέρω νὰ σκεπᾶσω τὰ μισὰ ἀπὸ ὅσα εἶχε πάρει ὁ Νίκος καὶ νὰ παραδώσω στὰ χέρια τῆς θειάς μου, καθὼς μοῦ τὸ ἀπαίτησε ρητὰ, κοντὰ τρεῖς μετρητῆς χιλιάδες.

Ὡστόσο τὸ ἐμπορικὸ μου τὸ κατόρθωμα δὲν εἶτανε τόσο μεγάλο ὅσο τὸ φαντάστηκα. Οἱ τρεῖς χιλιάδες μὲ μὲ φτάσανε νὰ πλερωθῶν ἐκεῖνοι πὸς εἶχανε δώσει τοῦ θεοῦ μου τὰ καπνὰ τους. Ὅχι μόνο

(*) Κοίταξε ἀριθ. 442, 443, 444 καὶ 445.

για τὸ προικὸ τῆς Μαρίας δὲν περίσσευε λεπτὸ, μὰ οὔτε γὰ τὸν ὑπομείραρχο δὲν ἔμεινε νὰ πάρει τοὺς τόκους τοῦ αὐτὸν τὸ χρόνο.

Ὁ πατέρας μου εἶχε στείλει στὸ μεταξὺ ἐκεῖ τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιοῦ μου καὶ θέλησα νὰ φύγω εὐτὺς τὴν ἄλλη μέρα. Μὰ ἡ θεὰ ἤθελε σώνει καὶ καλά νὰ μὲ κρατήσῃ ἕως νὰ περάσουν τὰ Χριστοῦγεννα ποὺ ἐρχόντανε σὲ λίγες μέρες,

Ὁ Νίκος μὲ δέχτηκε στὴν κάμαρά του τὸ ἴδιο βράδι, μοῦ πρότεινε μάλιστα νὰ κοιμηθῶ στὸν κανπέ του γιὰτὶ ἔκανε κρύο στὴ σάλα.

«Ἀδύνατο νὰ σ' ἐνοχλήσω», τοῦ εἶπα.

«Μὴν εἶσαι ἀστείος», μοῦ εἶπε, «μὴ θυμάσαι τίς προάλλες. Εἶχα κάπιο λόγο τότε.»

Δέχτηκα. Ἄμα ἔμως ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ νὰ πέσουμε, εἶδα πὼς πήρε τὸ κανπέλο του κ' ἐφυγε δίχως νὰ μοῦ πει ποῦ πάει. Γύρισε τὰ χαράματα καὶ τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησε ὅταν ἔμεις εἴχαμε πιά ἀποφάει. Ἐπὶ τῆς Μαρίας ἔμαθα πὼς τῆς ζωῆς αὐτῆς τὴν ἔκανε ἀπὸ δυὸ βδομάδες.

«Καὶ ποῦ ξενυχτᾷ;» τῆς ρώτησα.

Σήκωσε τοὺς ὄμους.

«Ἐχει καμιὰ ἀγαπητικιά;»

Ἐφυγε δίχως νὰπαντήσῃ. Εἶδα πὼς δὲ φοροῦσε πιά τὰ πασομάκια καὶ πὼς εἶτανε πῶς πολὺ χλωμὴ καὶ ἀνόρεχτη.

Τὸ ἀπόγοιμα μὲ ζώναζε ὁ Νίκος στὴν κάμαρά του. Εἶχε ἀποφάει καὶ ντυνότανε.

«Νωρὶς ξύπνησες», τοῦ εἶπα.

«Δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ τῆς νύχτας.»

«Θὰ τέλιωσες τὸ δράμα σου καὶ γλεντᾷς τώρα.»

«Σ —»

«Μπᾶ, δὲν τὸ τέλιωσες; Ἀκόμα;»

«Μπορεῖ κανένας νὰ ἐργαστῆ ὧς μέσα; Στὴν προστυχιᾷ, στὴν ἀηδία. Μὲ τέτια χτήνη γύρο του. Ἄσ' τα. Ἐρχεσαι νὰβγοῦμε ἔξω;»

«Ποῦ νὰ πάμε;»

«Στὸν καφενέ. Ποῦ ἄλλο; Ἐκεῖ περνῶ τὴν σιχασιά μου ἕως νὰ φύγω.»

«Τὸχεις γιὰ τὴν Ἀθήνα πάλε;»

«Ποιά Ἀθήνα! Τί νὰ κάμω κεῖ στὴν ἄλλη μούχλα;»

«Ἄλλᾳ;»

«Στὴ Γερμανία θὰ πάω.»

Χαμογέλασα.

«Δὲν τὸ πιστέβεις; Νά, δὲς μαθαίνω καὶ γερμανικά.» Ἐβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα φυλλάδιο καὶ μοῦ τῆδεσε. Εἶτανε ἀλήθεια ἕνα κομάτι ἀπὸ γερμανικὴ μέθοδος, ἀπὸ κείνες ποὺ πουλοῦνε στοὺς δρόμους.

«Καὶ τί θὰ κάμεις στὴ Γερμανία;»

«Νὰ δῶ τὴ Γερμανία. Τί μὲ κοιτᾷς; Ὅποιος δὲν ἔχει δεῖ τὴ Γερμανία δὲν εἶναι ἄνθρωπος. Δὲν ξέρει τί θὰ πει ζωὴ. Γελᾷς ἔ; Τόσο νοιώθει. Νάμουνα σὰν ἐσένα, θὰ πήγαινα νὰ πάρω ἐκεῖ τὸ δίπλωμά μου.»

«Δὲς μου χρήματα —»

«Τί χρήματα; Ἄφορμές; γιὰτὶ σοῦ λείπει ἡ ζωὴ μέσα σου. Τί μὲ κοιτᾷς; Ἐδῶ εἶναι καιρὸς χαμένος. Ἄκου τί μοῦ γράφει ὁ Πάλας.»

Ἐβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα παλυσέλιδο

γράμμα καὶ μοῦ διάβασε μερικὰ μέρη. Ἄν εἶτανε πρωτοπουργός, ἔλεγε, θάστελνε ἕλα τὰ παιδιὰ νὰ σπουδάζουνε στὴ Γερμανία καὶ ἠάκοβε μιστοὺς σὲ ἔλους τοὺς συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνες νὰ πᾶν ἐκεῖ νὰ δοῦνε τὴ ζωὴ μὲ τὰ στραβά τους. Ἐτσι μόνο μποροῦσε νὰ γίνῃ στὸ ρωμεῖκο ἕνα στοῦρμι καὶ ντράγγ.»

«Τί, τί;» τὸν ῥώτησα.

«Ἵστερα σοῦ λέω γι' αὐτὸ: ἄκουσε πρῶτα παρακάτω: Μόνο ἂν μπάσουμε τὸ γερμανικὸ πνεῦμα, θὰ μπορέσουμε νὰ ζήσουμε. Γιὰ νὰ ζήσῃ κανένας, πρέπει πρῶτα νὰῆρει τὸν ἑαυτὸ του, πρᾶμα ποῦ μόνο ἐδῶ στὴ Γερμανία γίνεται. Ἐδῶ θὰ καταλάβεις τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, ἐδῶ θὰ νιώσεις τὸν Αἰσχύλο καὶ τὸν Παρθενώνα, ἄμα ἀκούσεις τὴν ἑνατη συμφωνία καὶ μπεις στοὺς κόσμους τοῦ Μπαϊκλιν. Θάντικρῖσεις τὸ μεγάλο, θὰ αἰστανθεῖς τὸ τραγικὸ βάθος τῆς αἰωνιότητος, ποῦ ἂ δὲν ἀκούσεις τὸν ψαλμὸ τῆς μέσα σου, μὴν τὸ στοχάζεσαι πὼς θὰ δημιουργήσεις. Αὐτὸ ποῦ βλέπεις γύρο σου εἶναι ψευτιά. Αὐτοῦ δὲν ξέρει κανένας τί θὰ πει ζωὴ, αὐτοῦ δὲ νιώθει τίποτε κανένας. Ὅ,τι σὰς ξιππάζει αὐτοῦ, ἐδῶ τὸ ξέρουνε κ' οἱ κελνερίνες —»

«Τί εἶναι κελνερίνες;» ρώτησα.

«Θηλυκὰ γκαρσόνια. Πρέπει νὰ ξέρεις πὼς οἱ ἄντρες στὴ Γερμανία δὲν κάνουν ταπεινωτικὰ δουλιές.»

«Ἄλλὰ τί κάνουν;»

«Ἄντρικὲς δουλιές. Πρῶτα πρῶτα γίνονται στρατιώτες, ὅπως στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα.»

«Δὲ σὲ πολυκαταλαβαίνω» τοῦ εἶπα.

«Ἐλάσε: Ἐθᾶταν ἀφύσικο κιόλα νὰ καταλάβαινες. Ἡ Γερμανία δὲ νιώθεται ἔτσι εὐκόλα. Ἐλα πάμε.»

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. ΚΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΡΩΜΙΕ

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΣΤΟ ΣΗΜΑΔΙ

Ἵστερα ἀπὸ γερὸ φαγοπότι τὸ τραγοῦδι, κ' Ἵστερα ἀπὸ τὸ τραγοῦδι ὁ χορός, τὰ παιχνίδια καὶ οἱ τρέλλες. Ἐνας τότες ἀπὸ τοὺς φίλους θυμήθηκε νὰ ριξοῦνε στὸ σημάδι, καὶ ὄλοι τοὺς μὲ ἀναφωνητὰ χιρᾶς πεταχτήκανε κάτω στὸ περβόλι κ' ἐβγαίναν τὰ μπιστόλια ἀπὸ τὴ μέση τους. Διαιλέξανε τὸν τόπο τὸν κατάλληλο γιὰ τὴ σκοποβολὴ κ' ἐκεῖ στήσανε μιὰ μιστύβλα γιὰ στόχο, Ἡ σκοποβολὴ σὲ λίγο ἀρχίνησε καὶ μπορεῖ νὰ πῆσανε περισσότερα σμπάρια παρὰ ὅσα πῆσανε στὸν πόλεμο τοῦ ἐννενηντὰ ἐφτά. Ἀποροῦσε κανένας ποῦ βρεθῆκανε τόσες σφαῖρες στοὺς συντρόφους λὲς κ' εἶτανε προσκαλεσμένοι γιὰ πόλεμο καὶ ὄχι γιὰ γλέντι. Φαίνεται πὼς κάποιον παιδὶ πηγαινορχοῦτανε στὴν πόλη κουβαλώνοντας σφαῖρες καὶ μπιστόλια

σὲ κείνους ποὺ δὲν τᾶχανε πάρει μαζί τους. Οἱ Καλιματιανοὶ εἶναι ἀλήθεια πὼς ἀγαποῦνε τὰ μπιστόλια καὶ ἄνθρωποι ὄχι τοῦ λαοῦ μὰ μορφωμένοι καὶ ἐπιστήμονες τοὺς ἀρέσουνε νὰ τὰ σέρνουνε κι ἀπάνω τους. Καὶ δὲν μπορεῖ κανένας εὐκόλα νὰ τοὺς κατηγορήσῃ γι' αὐτό, ἴσως μάλιστα καὶ νὰ τοὺς κινήσῃ γιὰ τάντρίκιο καὶ παλληκαριῆσιο πάντα φέροισιμο τους σὲ ζητήματα κοινωνικὰ καὶ οἰκογενειακά. Τὸ φιλότιμο τοῦ Καλιματιανοῦ ντροπιασμο καὶ προσβολή δὲ δέχεται. "Ὅποιος σκεφεῖ νὰ τοῦ κινή τέτοιο πρᾶμα ἄσχημα θὰ λογαριαστῇ μ' αὐτὸν κι ἀκριβὰ θὰ τὸ πλερώσῃ. Καὶ πῶ νὰ πιστέψω μὰ τὴν ἀλήθεια πὼς ἡ καλύτερη πολιτικὴ στὸν τόπο μας εἶναι ἡ παλληκαριά σὲ ζητήματα ποὺ ἡ δικαιοσύνη μας εἶναι σὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ. Καὶ συλλογιέμαι γράφοντας τοῦτι τοὺς δημοτικιστάδες μας ποὺ κατανήσανε τὸ μπαίγνιο τῶν κουτοδασκάλων καὶ τῶν ὕβριστᾶδων τους. Τώρα τελευταῖα καὶ πόσο τὰ πράματα θάτανε ἀλουώτικα ἂν οἱ δημοτικιστάδες δείχνανε τὴ γροθιά τους καὶ τὴν παλληκαριά τους. Γιατί ὄχι; "Ὅταν ἔρχεται ἓνας καὶ σὲ βρίζει τόσο πρόστυχο καὶ μὲ τὰ βαρύτερα λόγια, γιατί νὰ μὴν τιμωρηθῇ ἀμέσως καὶ τί θὰ σήμαινε ἂν πέφτανε ἀκόμα καὶ λίγα κορμιά μπροστὰ στὴν ἐθνικὴ ντροπὴ ποὺ μᾶς κἀμουνε οἱ σχολαστικοὶ μας; Τίποτα. Καλιματιανὸς ἔπρεπε νάναί κάθε δημοτικιστῆς. Νὰ μὴν ἐπιτρέψῃ σὲ κανένα νὰ τοῦ προσβάλλῃ τὸ φιλότιμο, τὴν τιμὴ του, τὸ καμῆρι τῆς ζωῆς τοῦ ἀξίζει νὰ ζῇ κανένας. Γιατί τί τὴ θέλεις τὴ ζωὴ ὅταν σοῦ φρονᾶζει κανένας κατὰ πρόσωπο κάθε στιγμὴ πουλημένο καὶ προδότη κι ὁ ὕβριστῆς σου μένει ἀτιμώρητος καὶ καμαρώνει ἀκόμα γιὰ τὶς βρισιές του τὶς πρόστυχες καὶ ἀκατανόμαστες; Τὸ σεβασμὸ στὶς ἰδέες καὶ τὸ σεβασμὸ σὲ τίμια πρόσωπα μπορεῖ κανένας νὰ τὸν ἐπιβάλλῃ στὸν τόπο μας μὲ τὴν παλληκαριά, σὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κινή ἡ δικαιοσύνη καὶ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν εἶναι μακριὰ ὁ καιρὸς ποὺ θὰ τὸ καταλάβουνε. "Ὅχι βέβαια τὶς ἰδέες τὶς ἰδίες. Οἱ ἰδέες ὅπως εἶναι ἰδέα καὶ ἡ γλώσσα ἡ ζωντανὴ ποὺ μιλάμε, αὐτὲς δὲν ἔχουνε ἀνάγκη ἀπὸ καμιά παλληκαριά γιατί ἐπιβάλλονται καὶ μοναχῆς τους, ὅπως καὶ ἐπιβάλλονται.

Ἡ σκοποβολὴ ξεκολουθοῦσε στὸ περβόλι ὅταν στὸ μπαλκόνι τοῦ σπιτιοῦ ποὺ μᾶς φιλοξενοῦσε πρόβαλε ἓνας νέος μ' ἓνα δίκανο στὸ χέρι. Τὴν ἴδια σκεδὸν στιγμὴ πάνου ἀπὸ τὸ μπαλκόνι ἀπὸ μιὰ χελιδονοφοβλιὰ φτερούγισε ἓνα χελιδονάκι κἀνοντας ἓνα γύρο στὸ περβόλι. Ὁ νέος μὲ τὸ δίκανο κουνήθηκε ἀπότομα, σήκωσε τὸ ντουφέκι καὶ σημάδεψε. Τὸ ντουφέκι βρόντηξε καὶ τὸ χελιδονάκι πάνου στὸ πέταμά του χτυπήθηκε κ' ἔπεσε ἀνάμεσα στὴ συντροφιά κάτου στὸ περβόλι. Ἀφήσανε ὅλοι τὴ σκοποβολὴ

καὶ τρέξανε νὰ δοῦν τὸ χελιδόνι. Τὸ χελιδόνι στὸ χέρι ἑνὸς ἀπὸ τὴν παρέα ἔσταξε αἷμα καὶ ψυχομαχοῦσε ἀνοιγοκλειώντας τὸ στοματάκι του. "Ὅλους μιὰ θλίψη συνεπῆρε γιὰ τὸ φόνο τὸν ἄδικο τοῦ πουλιοῦ.

— Τὸ χελιδονάκι, κινήμενε, βρέθηκε νὰ βάνης στὸ σημάδι.

Εἶπε ὁ ἓνας μὲ πόνο.

— Τί κρίμα, τὰκούγατε προτῆτερι πὼς γλυκοκλειδοῦσε.

Εἶπε ἓνας ἄλλος. Κι ὁ νέος ποὺ τὸ σκότωσε μὲ κάποια περιφρόνια τοὺς εἶπε.

— Δὲ βαριέσαι. Οἱ γάτες τρῶνε κάθε μέρι ἀπὸ δαῦτα.

Ὁ φονιὸς τοῦ πουλιοῦ εἶτανε κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ καὶ σκότωνε ἔτσι ἄπονα γιὰ γούστο, νὰ δεῖξῃ πὼς εἶναι σκοπευτῆς, τᾶθῶο χελιδονάκι, τὴ χιρὰ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὸ τραγοῦδι.

Δὲ βαριέσαι· οἱ γάτες τρῶνε κάθε μέρι ἀπὸ δαῦτα. Ξανάλεγα μέσου μου τὰ σκληρά του λόγια. Οἱ γάτες, οἱ συφορές καὶ οἱ δυστυχίες ποὺ κατασπαράζουνε κάθε μέρι τὸν ποιητὴ τὸν ἄμοιρο. Δὲ σόνουνε αὐτὲς. — Νά, ποὺ ὁ νοικοκύρης ἀποτελειώνει τὴν καταστροφὴ.

Τὸ χελιδόνι στὸ σπῆτι δὲν εἶτανε πρᾶμα χρήσιμο γιὰ τὸν ἄγριο νοικοκύρη, ὅπως ἄχρηστος σκεδὸν θεωρήθηκε κι ὁ ποιητῆς ἀπὸ τὴν πολιτεία μας τὴν ἐπίσημη, μὲ τὴ διάταξη τὴν καταδικαστικὴ ποὺ μπῆκε γιὰ τὴ γλώσσα στὸ Σύνταγμα. Καὶ γιὰ τοὺς δυὸ τὸ ἴδιο. Τὸ χελιδόνι στὸ σημάδι.

ΧΡ. ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

* *Εὐγ. Φωτ.* Κέγκικρα. Λάβαμε τὴ συντροφὴ κ' εὐχαριστοῦμε—; : Ἐάνθη. Σὲ διπλορωτάμε καὶ μεῖς, ποιὲς εἶσαι; Χάρισέ μας τὸνομά σου νὰ σοῦ ἀπαντήσομε. — κ. **Ηλ. Πανταξ.* Hamburg. Λάβαμε τὴ συντροφὴ τοῦ 910 καὶ 911 κ' εὐχαριστοῦμε.

Βγήκε τὸ καινούριο βιβλίο τοῦ

ΙΔ'Α

“**ΟΣΟΙ ΖΩΝΤΑΝΟΙ,**”

καὶ πουλιέται δυὸ δραχμὲς στὸ γραφεῖο τοῦ «**ΝΟΥΜΑ**». **Στὸ ἐξωτερικὸ στέλνεται μὲ φρ. 2,25.**

ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ παιδαγωγός, μὲ τὶς καλύτερες συστάσεις, εἰδικὸς γιὰ μικρὰ παιδιά, ζητᾶ ιδιαίτερα μαθήματα σὲ οἰκογένειες ποὺ θέλουνε νὰ μορφώσουν τὰ παιδιά τους φυσικὰ κι ἀνθρώπινὰ. Πληροφορίες στὸ γραφεῖο μας.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΓΑΓΚΟΙΔΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνηρομή χρονιάτικη: Γιά τήν Ἑλλάδα καί τήν Κρήτη άρ. 10. Γιά τό έξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Γιά τίς έπαρχίες δεχόμεστε καί τρίμηνες συνηρομές (3 άρ. τήν τριμηνία).—Κανένας δέ γράφεται συνηρομητής ά δέν προπλερόσει τή συνηρομή του.

20 λεπτά τό φύλλο. — Τά περασμένα φύλλα πουλιούνται στό γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Ἀθήνα σ' όλα τά κίόσκια, καί στις έπαρχίες σ'όλα τά Πραχτορεία τών Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΦΩΣ ΣΤΑ ΒΟΛΙΩΤΙΚΑ.—ΤΙ ΚΑΤΑΘΕΣΑΝΕ.—Ο ΚΑΥΓΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΠΛΩΜΑ.—ΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΤΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ.—ΓΙΑΤΡΙΚΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕΡΓΙΕΣ. 忠忠忠

ΦΩΣ! φώς! Στή Βολιώτικη «Θεσσαλία» δημοσιεύονται μέ τό νί καί μέ τό σίγμα τά όσα είπανε καί ναταγγείλανε διάφοροι πολίτες στην άνάκριση γιά τούς μαλλιάρους καί τούς άθεϊστές τού Βόλου. Είναι νά ξεκαρδίζεται κανείς άπό τά γέλια καί νά τραβάει τά μαλλιά του άπό τήν άπειλαιά διαβάζοντας τόσες άνοησίες καί τόσες ήλιθιότητες. Ὁ Δεσπότης τού Βόλου καί ό έφετοποιητής κ. Ἀμπελῶς πού πρωτοστατοῦνε σ' αὐτόνε τό βάρβαρο καί μεσαιωνίτικο διωγμό δέ θάναί καθόλου εύχαριστημένοι μ' αὐτό πού τούς σάδρωσε ή «Θεσσαλία». Τούς ξεσκέπασε, τούς γελοιοποίησε πέρα πέρα.

Μά τί χρειάζονται τά λόγια; Παίρνοντας άπό δώ κι άπό κει μερικά λογάκια άπ' όσα άκουστήκανε στην άνάκριση, θά μποῦμε καλύτερα στην οὔσια καί θά νιώσομε γιατί σηκώθηκε όλος αυτός ό θόρυβος.

ΕΝΑΣ πούχε τό κορίτσι του στό σχολείο τού Δελμούζου, ό κ. Βράνος λογιστής, κατάθεσε στην Ἀνάκριση, μαζί μέ άλλα, καί τοῦτο:

— Τῆς έξαμα παρατηρήσεις διά τās εκθέσεις πού έγράφοντο εις γλώσσαν μαλλιάρην καί μοι είπεν ότι τās γράφουν εις τήν άπλήν πρῶτα καί ύστερα τās μεταφράζον εις τήν καθαρεύουσαν. Τῆς έζήτησα τά τετράδια άπαντα όμως εκρατοῦντο εις τό Σχολεῖον μετ' έπίμονον άκαίτησίν μου μοι έπαρουσίασεν έν όπερ είχεν εκθέσεις εις χυ-

δαίν γλώσσαν μεταξύ τών εκθέσεων ήτο καί μία περιό τού «Μαρμαρωμένου βασιλιά» (Τρομερρορό!)

Ἡ κ. Ζαχαρούλα Ι. Σταυρίδου καταθέτει τό άκόλουθο «σοβαρώτατον γεγονός».

— Ὅταν έγινε ο θόρυβος διά τήν κατάργησιν τού Παρθεναγωγείου Δελμούζου, παρετήρησα ότι έπηγεν εις τό σπίτι τού Σηλιωτοπούλου ό κ. Δελμούζος μέ τό άμάξι του κ. Κουκιάδου καί κατήλθε φέρον ένά μεγάλο δέμα, τό όποῖον έφαινετο νά περιείχε βιβλία. Ἡρώτησα τότε τί τρέχει καί μοῦ είπον ότι ή κόρη τού Σηλιωτοπούλου ήτο άρρωστη καί ήλθε γιατρός. Ἀντελήφθην όμως ότι αὐτό δέν ήτο άληθές.

Ὁ κ. Ν. Διαμαντόπουλος φωτογράφος κατέθεσεν ότι έχει άδελφόν καπνεργάτην όστις πρῶ μῆνος έπηγεν εις τό σπίτι του τήν «Ἐρευαν» τού κ. Δρακούλη, ήτις συνήθως διανέμεται δωρεάν άπό ένά μονόχειρα Χρῆστον.

Ὁ κ. Δ. Οικονομόπουλος έμαθε άπό τό Γ. Στασινόπουλο πῶς «διαν έχιόνισε, αἱ μαθήτριαί τού κ. Δελμούζου έπαιζαν χιονοπόλεμον καί ότι, όπως είπον άλλοι εις τόν Στασινόπουλον, ό Δελμούζος έτριβε τά στήθη τών μαθητριών».

Ὁ κ. Μανώλης Τσελεμπίκης ένθυμείται ότι ό κ. Πλάτων Δρακούλης (πού είναι διά φανατικός καθαρευουσιάνος!) σβούλευε τούς συντάχτες τού «Ἐργάτη» νά γράφουνε μωλιαρά! Ἐθυμάται άκόμα πού τού «Ἐργάτη» οἱ συντάχτες «είχον άλληλογραφίαν μέ τόν διευθυντήν τῆς εφημερίδος «Νουμάς», μέ τόν Πάλλην καί μέ τόν καθηγητήν κ. Χατζηδάκη».

Ὁ κ. Παντ. Σταμούλης καταθέτει ότι καί στην Ἀργαλαστή έγινε συλλαλητήριο γιά τά άθεϊστικά καί διδασκαλικά καί ότι ό Κουμπῆς συνεζήτησε κατηχῶν τούς νέους. Ἀναφέρει ότι ό Κουμπῆς εις συζήτησιν μέ τόν ιατρόν Παπαγιάννην υπερησπίζετο τήν γλώσσαν τών μαλλιάρων καί εκατηγόρει τόν Μιστριώτην. Ἐπίσης έλεγεν ότι τό Σχολεῖο τού Δελμούζου έπλήρωσε τόν σκοπόν του καί ήμύνητο τού κ. Ψυχάρη (!!) Καταθέτει επίσης ότι ό Κουμπῆς ξεεφράζετο κατά τού κλήρου καί αναφέρει ότι μία φορά κατά τό Πάσχα έσπασε τήν λαμπάδα του!!

Ὁ κ. Θ. Παπαϊωάννου καταθέτει ότι ό Ζάχος καί Οικονομιάκης υπεστήριζον ότι ή γλώσσα ή μαλλιάρη τού Ψυχάρη ήτο ή καλλιτέρα καί ήρχισαν μάλιστα νά γράφουν εις τόν «Ἐργάτην» μέ τήν γλώσσαν αὐτήν. Λέγει ότι ένθυμείται καλῶς, ότι τό περιοδικόν «Νουμάς» ήρχετο τακτικά εις τά γραφεία τού «Ἐργάτου», ό δέ Τ. Οικονομιάκης ήτο καί αντιπρόσωπος τού «Νουμά» καί έγγραφε καί συνδρομητάς εις αὐτόν.

ΑΥΤΑ είναι τά σπουδαιότερα σημεῖα τῆς κατηγορίας καί τά ψαρέψαμε σέ δυό φύλλα μοναχά τῆς «Θεσσαλίας» (4 καί 5 Σεπτ.). Λυπούμαστε πού δέν έχουμε τόπο νάν τά δημοσιεύσουμε όλα όσα δημοσιεύει καί όσα θά δημοσιεύει ή «Θεσσαλία», γιά νά δείτε ίσαμε πού φθάνει ή συκοφαντία, ή εμπάθεια, ή στενοκεφαλιά καί ή κακοήθεια μερικῶν ανθρώπων πού στά προσωπικά τους πάθη καί συμφέροντα φροντίζουν νά δίνουνε γενικότερο χαραχτήρα καί νά παρουσιάζουνται πῶς φροντίζουνε γιά τό κοινό καλό.

Τό Σχολεῖο τού κ. Δελμούζου τούς πείραξε τά συμφέροντά τους. Τό πολεμήσανε, τό κλείσανε καί τώρα ρεζιλεύουν ένά άλάκαιρο έθνος, παρουσιάζοντάς τό στόν πολι-

τισμένο κόσμο για βάρβαρο, μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν το άπρεπο και πρόδοτο γέροισμά τους.

Νά δεσπότης, νά μάλαμα!

ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ στή δημιουργική του δουλειά και μαλιαροδιώκτης στή δημοσιογραφική του δουλειά. Ο λόγος για τόν κ. Ξενοπούλο. Τρεις μαλλιαροί τονε συντρεξανε σημαντικά να θριαμβέψι τή Δευτέρα βράδι στο 'Αττικό' θέατρο. Ο Παλαμάς που αφιέρωσε στή «Στέλλα Βιολάντη» του ένα υπέροχο ποίημα, όταν ακόμα ή Στέλλα του ειτανε ρομάντζο «Έρωτος έσταυρωμένους» και δημοσιευότανε στα «Παναθήναια». Ο Καλομοίρης που του τή στόλισε με μουσική κι ο κ. Πάλλης που βρισκότανε τή Δευτέρα βράδι στήν Αθήνα και που για τιμή του απαγγελθήκανε από τήν κ. Κοτοπούλη (μαλλιαρή κι αυτή) τ' «Άγια χώματά» του, τά πρωτοδημοσιεμένα στον άριθ. 417 του «Νουμά». Μαλλιαρός ακόμα κι ο Νίκος Παπαγεωργίου που άπάγγειλε μελωδικά τό ποίημα του Παλαμά, μαλλιαρή και ή γλώσσα τής «Στέλλας Βιολάντης», γιομάτο από μαλλιαρούς και τό θέατρο.

Ο κ. Ξενοπούλος που δεν είναι άγνωστος άθροπος, δώ κι όμπαρός δε θά ξανοβρίσει τούς μαλλιαρούς, έξόν κι ά μοιάζει με τόν πατριώτη του τό χαρτοπαίκτη, που όταν κέρδιζε στα χαρτιά κρεμοϋσε τό κόμισμα του 'Αη Διονύση πάνω από τό κρεβάτι του κι όταν έχανε τό κρεμοϋσε έξω από τό παραθύρι του νάν τό δέρνει ο άγέρας και ή βροχή

ΝΑ μάς συμπαθήσουν οι θιάλληλοι του τραύμ, μά τό παραξυλώσανε πιά με τις άπεργίες τους. Κάθε λίγο και λιγάκι στόπ! άπεργία. Η εταιρία φταίει πάλι, αυτοί φταίνε, δεν ξέρουμε. Μά καιρός πιά να κάνουμε μια άπεργία και μεϊς, οι επιβάτες. Άς ποήμε μεθαύριο πώς ή άπεργία βάσταζε ακόμα πέντε εξη μέρες κι άς τά βολέψουμε όπως τά βολεύουμε τις μέρες τής άπεργίας, μη κατώντας σέ τραύμ.

Άλλο γιατρικό δεν υπάρχει και μόνο έτσι θάν τους σωφρονίσουμε.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

Τό «Σκρίπ» τής Τρίτης (6 Σεπτ. σελ. 5) δημοσιεύει τάκλόουθα τρομαχτικά, κάτω από τούς βροντερούς τίτλους «Η έορτή των Μαλλιαρών εις τό 'Αττικόν θέατρον. — Ο κ. Πρωθυπουργός προσφέρων άνθοδέσμη.»

«Από τινος οι μαλλιαροί διατελοϋν εν μεγάλη κινήσει προσπαθόντες να δώσουν νέον τόνον εις τόν εναντίον τής έθνικής γλώσσης άγώνα των. Κατωτέρω θ' αναφέρωμεν πώς προσεπάθησαν να παραπέισουν τούς δημοδιδασκάλους χρησιμοποιούντες εν άγνοία του τόν κ. Πρωθυπουργόν, τόν όποιον ήθέλησαν ν' ανακηρύξουν επισήμως άρχηγόν των. Άλλ' ό,τι άπέτυχον πρό ήμερών εν 'Ολυμπία, τό έπέτυχον χθές εν τῷ 'Αττικῷ θεάτρῳ.

Έπρόκειτο να παιχθῆ τό έργον του κ. Ξενοπούλου, «Στέλλα Βιολάντη» του όποίου τόν πρόλογον έχει γράψει ο γνωστός μαλλιαρός κ. Παλαμάς, έπρόκειτο δε ν' απαγγελθῆ ποίημα του άρχηγού των μαλλιαρών κ. Πάλλη άφιχθέντος πρό ήμερών εκ Αίθερου, άφιερωμένον εις τόν κ. Καλομοίρη, προς τούτο δε εκλήθη ένα πρραστή και έ Πρωθυπουργός, διότι ήθέλησαν να ζωσουν επισήμως εις τήν έορτήν των.

Ο κ. Πρωθυπουργός λαδών εν Λουτρακίῳ τήν πρόσκλησιν, ειδοποίησεν ότι θά ήρχετο και διάταξε να του φυλάξουν θέσεις. Πράγματι δε άφιχθείς χθές τήν έσπέραν μετέβη εις τό θέατρον.

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΕΟΡΤΗΣ

Η έορτή εξετυλίχθη μεθ' όσης ήτο δυνατόν μεγαλοπρεπείας, παρισταμένον εκ των επισήμων πλην του κ. Πρωθυπουργού, του υιού του και του ιδιαιτέρου γραμματέως κ. Μαρκαντωνάκη, του προέδρου τής Βουλής κ. Τσιριμώκου και του ύπουργού των Έξωτερικών κ. Γρυπάρη μετά τής κυρίας του.

ΑΠΟΘΕΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Εις τό τέλος τής έορτής ζταν ή Δις Κοτοπούλη, άπήγγειλε τό υπό του άρχιμαλλιαρού κ. Πάλλη ποίημα χειροκροτήθη παταγωδώς, του κ. Πρωθυπουργού δώσαντος τό σύνθημα, είναι δε γνωστόν ότι ή πρωταγωνίστρια του 'Αττικού θεάτρου διακρίνεται δια τόν μαλλιαρισμόν, είναι δε τόσον φανατική, ώστε οϋδέν έργον παίζει μη γραμμένον εις τήν μαλλιαρήν γλώσσαν. Εις τήν διδα Κοτοπούλη προσεφέρθη και άνθοκόσμητος κλάδος φοίνικος με λευκάς ταινίας.

ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ

Η έορτή αύτη των μαλλιαρών επροκάλεσε πολλά σχόλια και ήνοιξε τά μάτια πολλών, ότινες ειδον χθές ολοφάνερα ότι ενεργείται συστηματικός διωγμός κατά τής έθνικής γλώσσης.

Εκ τής περιστάσεως ταύτης εδόθη άφορμή να εξετασθουν τά λαθόντα χωραν κατά τήν εκδρομήν των δημοδιδασκάλων εις τήν 'Ολυμπία, τά όποια άνεστάτωσαν όλους τούς δημοδιδασκάλους.

Η ΕΝ ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ

Τήν εκδρομήν ταύτην ήθέλησαν οι μαλλιαροί να χρησιμοποιήσουν όπως επιτύχουν να προσηλυτίσουν τούς δημοδιδασκάλους. Προς τούτο, ως μάς έπληροφόρησεν ο βουλευτής κ. Κουλουμβάκης, εξέδραμον ο περιφημος Πάλλης, ο διεθυντής του έργάνου των μαλλιαρών κ. Ταγκόπουλος, ο γνωστός ταραξίας Κωνσταντόπουλος, τόν όποιον εξυλοκόπησαν ως γνωστόν οι Πατριοί, ή μαλλιαρή δεσποινίς

Ζωγράφου, ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικός κ. Τσιριμώκος καὶ ὁ τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Δραγούμης, ἐκεῖ δὲ μεταβάλλοντες ἐνήργησαν παρὰ τοῖς δημοδιδασκάλοις (νὰ προσκληθῆ καὶ — αὐτὲς οἱ λέξεις λείπουν ἀπὸ τὸ κείμενο) ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἵνα ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν συμποσίῳ κηρυχθῆ ἐπισήμως ὁ μαλλιαρισμὸς ὡς γλώσσα ἐθνική!

Ἄλλ' ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀντιληφθεὶς τὸν κίνδυνον δὲν μετέβη εἰς Ὀλυμπίαν καὶ οὕτως ἀπέτυχεν ἢ ἐπιβουλή τσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἀπέτυχε καὶ ἡ προσπάθεια τῆς δεσποινίδος Ζωγράφου παρὰ τοῖς δημοδιδασκάλοις ὅπως προσκληθῶσιν οἱ κ. κ. Πάλλης καὶ Ταγκόπουλος.

Ἐν τούτοις ὁ ταραξίας Κωνσταντόπουλος ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ δημοσιογράφου κατώρθωσε νὰ μετᾶσχη τοῦ γεύματος ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἀλλ' ἀποπειραθεὶς νὰ ἐγείρῃ πρόποσιν εἰς μαλλιαρὴν γλῶσσαν ἠμποδίσθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις τὸν ἔσωσε ἀπὸ φοβεροῦ ξυλοκόπημα.

Ὡς ἐπιληροφορήθημεν, οἱ μαλλιαροὶ εἶχον ἀπέφασιν νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ἔργον τῆς διαστρεβλώσεως τῆς γλώσσης ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τὸν περίφημον Δελομοῦσον, ὅστις εἶναι ἀρχηγὸς τῶν ἐν Βόλῳ ἀθέων.

Κι ὁ κ. Κουλουμβάκης δὲν μπορούσε νὰ μὴν ἀκουστῆ σὲ μὴν τόσο κρίσιμη περίστασι. Δημοσιεύει λοιπὸν στὸ «Σκρίπ» τῆς Τετάρτης (7 Σεπτ. σελ. 5) τὸ σημαντικώτατο τοῦτο γράμμα γιὰ νὰποδεῖξαι πῶς οἱ Μαλλιαροὶ (δηλ. οἱ κ. κ. Πάλλης καὶ Ταγκόπουλος) **μετεχειρίσθησαν ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΜΕΣΑ** «διὰ νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὴν ἐκδρομὴν τῶν δημοδιδασκάλων.»

Ἐξοτιμὸς φίλε,

Ὅτε ὑπὲρξά ποτε οὔτε θὰ ὑπάρξω γλωσσαμύνητωρ. Ἄλλὰ ἐσημείωσα καὶ θὰ σημειῶ γεγονότα ἀναμφισβήτητα—γεγονότα ἀναμφισβήτητα καὶ σιχαμένα πράγματα ὄντως ὡς **ἐπανειλημμένως** παραδέχεται καὶ αὐτὴ ἡ «Ἐστία».

Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἀναμφισβήτητον γεγονός, ὅτι οἱ Μαλλιαροὶ μετεχειρίσθησαν πάντα τὰ μέσα διὰ νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὴν ἐκδρομὴν τῶν δημοδιδασκάλων; Ὅτι ἐνήργησαν νὰ προσκληθῆ ὁ πρωθυπουργός ἵνα ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ καὶ προστασίαν συμμετάσχῃ τοῦ γεύματος καὶ ἀπαγγείλωσι μαλλιαριστὶ τὰ κατὰ τὴν «Ἐστίαν» σιχαμένα πράγματα; Εἶναι ἢ δὲν εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι κατ' ἐξοχὴν εὐνοοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὁ ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικός τοῦ Ναυτι-

κοῦ, οἱ κυρίως καταναλισκόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μαλλιαρισμοῦ καὶ δευτερευόντως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους; Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἀληθὲς καὶ ἀναμφισβήτητον γεγονός, ὅτι ἢ εἰς τὸ «Ἀττικόν» ἐορτῆ τῶν Μαλλιαρῶν ἐδόθη καὶ παρεσκευάσθη, ἵνα ἰκανοποιήσῃ αὐτοῦς ὁ κ. Πρωθυπουργός, πρῶτος καὶ προκλητικῶς χειροκροτῶν, τοῦτο δὲ ἵνα μὴ χαρακτηρισθῆ ὡς ἀλλαξοπιστήσας, διότι ἠπειθήσθη καὶ δὲν μετέβη εἰς τὴν ἐκδρομὴν τῶν δημοδιδασκάλων:

Ἄλλὰ ἦτο πράγματι ἐορτὴ τοῦ Μαλλιαρισμοῦ; Αὐτὴ ἢ «Ἐστία» γράφει καὶ θεωρεῖ ἀδικαιολόγητον καὶ τὸν πρόλογον τοῦ Παλαμᾶ καὶ τὴν παρεμβολὴν τοῦ Πάλλη. Καὶ εὐλόγως τίνα θέσιν εἶχον εἰς μίαν συνήθη παράστασιν ὁ μαλλιαρὸς πρόλογος καὶ ἡ πρωτοτυπία τῆς μαλλιαρῆς παρεμβολῆς μεταξὺ τῆς β' καὶ γ' πράξεως; Ὅταν δὲ ἀρνήται τὰ γεγονότα ἢ «Ἐστία» καὶ εἰς τοιοῦτους μάλιστα **αὐτὴ πρώτη** προβαίνει χαρακτηρισμοὺς αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτυχῆς ὑπεράσπισις τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὅστις εἰς τοιαύτην γνωστὴν ἐκ τῶν προτέρων ὡς τοιαύτην παράστασιν ἐξήτησε τηλεγραφικῶς ἀπὸ τοῦ Λουτρακίου νὰ τῆ κρατηθῆ θέσις.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν μόνον προσθέτω: Ποῦ εὐρον οἱ Μαλλιαροὶ τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐπιτιμήσωσι τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς πυγμῆς καὶ τῶν λαϊκῶν δημοψηφισμάτων, διότι δὲν μετέβη εἰς τὴν ἐκδρομὴν τῶν δημοδιδασκάλων;

Πῶς δὲ αὐτὸς ὁ ἐρίγδουπος καὶ νεφεληγερέτης συνέβη νὰ δεχθῆ ταπεινῶς τὰς ἐπιτιμήσεις καὶ νὰ προσέλθῃ εὐπειθῶς εἰς τὴν ἐν τῇ «Ἀττικῷ» ἐορτῆν; Μᾶλλον τοῦδε ἐπίστευον, ὅτι εἶναι ἀρχηγὸς τοῦ Μαλλιαρισμοῦ. Ἦδη ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι πρόθυμον καὶ εὐπειθὲς αὐτοῦ ὄργανον.

Ἡ μήπως ἀρνεῖται ἢ «Ἐστία», ὅτι ὁ κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος εἶναι φανατικὸς μαλλιαρὸς; Ἐὰν καὶ τοῦτο γράψῃ, βεβαίως ἐπ' αὐτοῦ δὲν θὰ λάβῃ ἀπάντησιν, τοῦλάχιστον παρ' ἐμοῦ. Διότι ἀρνήσις τοιαύτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσέλθῃ ἐκ τῆς τακτικῆς συντάξεώς της, ἥτις τόσον προσπαθεῖ νὰ γράψῃ γεγονότα καὶ νὰ τὰ κρίνῃ σοβαρῶς.

Ἐν Ἀθήναις 6 Σεπτεμβρίου 1911

Μετ' ἄκρας ὑπολήψεως
Ἐδσηρ. Κουλουμβάκης
Βουλευτὴς ἐκ Λακωνίας

Ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολη» (7 Σεπτεμβρ. σελ. 1).

Η ΚΟΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ Η ΕΛΛΑΣ ΕΣΩΘΗ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὴν σκηνὴν τοῦ «Ἀττικοῦ» θεάτρου. Αἰρομένης τῆς αὐλαίας φαίνεται ἡ ἀρχιμαλλιαρὴ δεσποινὶς Κοτοπούλη, ἢ ὅποια κανένα ἔρ-

γον μὴ γραμμένον εἰς τὴν μαλλιάρην γλῶσσαν δὲν παριστάνει (βλέπε χθεσινὸν «Σκίριπ» σελὶς 5) συνομιλοῦσα μὲ τοὺς ἐπίσης ἀρχιμαλλιάρους Ταγκόπουλον, Ἴδαν, Πάλλην καὶ Καλομοίρην).

ΣΚΗΝΗ Α'

Δις ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ.— Δοιπὸν ;

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— Ἀνάγκη νὰ καταστραφῇ ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα. Ἄν δὲν τὴν καταστρέψω δὲν θὰ πεθάνω ἡσυχος.

Δις ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ.— Ἀλλὰ τί βλέπω; Σεῖς γέρνετε περισσότερο ἀπὸ τὸ δεξιὸν μέρος σὰν ὄξεια.

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— Μὴ σὰς φαίνεται παράξενον. Μὲ βαρύνουν τὰ ρούβλια τὰ ὅποια ἔχω στὶς δεξιές τσέπες μου. Μόλις πρὸ ὀλίγου ἔλαβον ἡμισυ ἑκατομμύριον ἐξ αὐτῶν. Θέλετε μερικὰ ;

ΟΛΟΙ.— Ἄ ὄχι! Καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὴν Τράπεζαν ἐρχόμεθα. Θεέ μου, τί θὰ τὰ κάνουμε τόσα ρούβλια ;

ΣΚΗΝΗ Β'

(Εἰσέρχεται χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθῇ κανεὶς ὁ γλωσσαμύνητωρ βουλευτῆς κ. Κουλουμβάκης. Κρύπτεται μέσα εἰς ἓνα θεωρεῖον ὁποῦθεν παρακολουθεῖ τὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς μεταξὺ τῶν μαλλιάρων λεγόμενα).

ΣΚΗΝΗ Γ'

ΠΑΛΛΗΣ.— Φίλοι, χαρῆτε. Εἶμαι βέβαιος πῶς σὲ λίγῳ καιρῷ ἔλοι θὰ μιλάνε τὴν γλῶσσαν μας. Φίλοι, σηκωθῆτε καὶ ζητωκραυγάσατε μαζί μου. Ζήτω ὁ μαλλιαρισμός. Κάτω ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα.

ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ (ἀπὸ τὸ θεωρεῖον, σιγᾶ). — Πρρρρρρρροδῶται, συνέλαβον ὑμᾶς...

ΠΑΛΛΗΣ.— Ἐγὼ θεωρῶ τὴν νίκην μας ὡς γεγονὸς τετελεσμένον. Ἦδη ἤρχισα νὰ σκέπτομαι πῶς θὰ καταστρέψω τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν τῶν Γερμανῶν. Ξέρετε λοιπὸν τί ἔκαμα ;

ΟΛΟΙ.— Τί ;

ΠΑΛΛΗΣ.— Μετέφρασα τὸ ποίημα τοῦ Γκαίτε «Ἄγια χῶματα» εἰς τὴν μαλλιάρην. Πάει καὶ ἡ Γερμανικὴ. Τὴν ἐφάγαμε.

ΙΔΑΣ.— Αἴντε μωρὲ καὶ δὲν ἴ' ἀφήσουμε γλῶσσα ἀπάγωγη.

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ (ξερογλυφόμενος).— Καὶ πῶς μ' ἀρέσουν ἡ βωδινὲς μὲ κάπαρη...

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ.— Ἐχω νὰ κάμω μίαν πρότασιν αὐτὸ τὸ ποίημα ποῦ μετέφρασε ὁ Πάλλης νὰ τὸ ἀπαγγεῖλω τὸ βράδῳ στὴν παράστασι τῆς «Στέλλα Βιολάντη».

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— «Στέλλα Βιολάντη» καὶ πράσινα ἄλογα.

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ.— Μίαν ἀπορίαν, παρακαλῶ. Ποῖον συμφέρον ἔχωμι γιὰ νὰ καταστρέψωμε καὶ τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν ;

ΠΑΛΛΗΣ (γελῶν).— Ὡ παιδί... Ἐξέχασες λοιπὸν τὸ Μαροκινὸν ζήτημα ; Ἐξέχασες τὸ κατὰ τῆς Γερμανίας μῖσος τῆς Γαλλίας ; Μετὰ τὰ ρούβλια, ναπολεόνια, φίλοι μου, ναπολεόνια.

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— Ὡστε πρέπει νὰ παραγγεῖλω δεύτερο ντουλάπι.

ΙΔΑΣ.— Νὰ τὸ κάμης τί ;

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— Γιὰ τὰ ναπολεόνια ντέ. Στὲ ἓνα θὰ βάζω τὰ ρούβλια καὶ στὸ ἄλλο τὰ ναπολεόνια.

ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ (ἀπὸ τὸ θεωρεῖον τοῦ σιγᾶ). Πρρρρρρρροδῶται, συνέλαβον ὑμᾶς...

ΠΑΛΛΗΣ.— Ἀνάγκη ὅμως νὰ φέρουμε τὸ βράδῳ στὸ θέατρο καὶ τὸν Βενιζέλο νὰ τὸν ἀνακηρύξουμε ἐπιστήμως ἀρχηγὸν μας.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ.— Μένετε ἡσυχοι. Ἐφρόντισα γι' αὐτό. Εἰδοποίησα τὸν κ. Βενιζέλον στὸ Λουτράκι. Τὸ βράδῳ θὰ εἶναι ἐδῶ...

ΙΔΑΣ.— Αἴντε μωρὲ καὶ τοὺς φάγαμε.

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— Μοῦ κάμεις μιὰ χάρι, Ἴδα ;

ΙΔΑΣ.— Ν' ἀκούσω.

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.— Νὰ μὴν ἀναφέρῃς αὐτὴ τὴ λέξι «φάγαμε». Μοῦ κεντᾶς τὴν ἄρεξι, καταλαβαίνει ;

ΣΚΗΝΗ Δ'

ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ (παρουσιάζόμενος στὸ θεωρεῖον μὲ φωνὴν ποῦ κάμει τοὺς συνωμῶτας νὰ τρέμουν). — Ἄθλιοι... Ἦκουσα τὰ καταχθόνια ὑμῶν σχέδια... Ὅχι... Αὐτὸ οὐδέποτε γενήσεται... Φοβενύσω ὑμᾶς... Καταδώσω ὑμᾶς... Ἐγὼ εἶμι ὁ γλωσσαμύνητωρ... Τρέμετε τὴν ἐμὴν ὀργήν... Τὰ προδοτικὰ ὑμῶν σχέδια ἀναγγεῖλω τῷ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπειδὴ δὲ κίνδυνος ἐστὶ ὡς ἐκ τῆς πωλησέως ὑμῶν Γαλλία ἓνα τὴν ἐθνικὴν τῶν Γερμανῶν γλῶσσαν καταστρέψῃτε, νὰ ἐκθέσῃτε τὴν ἐνδοξὸν ἡμῶν πατρίδα ἀπέναντι φίλης καὶ προστάτιδος Δυνάμεως, καταγγεῖλω ἐπίσης, πάνθ' ὅσα ἠκροασάμην τῷ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπῳ τῆς Γαλλίας. (Ὁ κ. Κουλουμβάκης φεύγει ὑπερηφάνως ἐνθ' οἱ συνωμῶται μένουσιν σὰν ἀπολιθωμένοι).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Ὁ κ. Κουλουμβάκης καταγγέλλει τὰ ὅσα ἠκουσε εἰς τὸν Τύπον, τὸν κ. Βενιζέλον καὶ τὸν Γάλλον πρεσβευτὴν. Τὰ σχέδια τῶν συνωμῶτων ἀπεκαλύφθησαν. Ἡ Ἑλλὰς ἐσώθη.

ΠΑΡΣΙΦΑΛ

Γιὰ τὸν ἄγριο καὶ κωμικὸ πόλεμο ποὺ γίνεται στὸ Βόλο κατὰ τῶν ἰπαδῶν τῆς Δημοτικῆς γλῶσσας ἀπὸ ἓνα σεβασμιώτατο κοιλὰρὰ κι ἀπὸ ἓνα θαφροστεφανωμένο δραματικὸ ἐφέτη, διαδίδουμε τὰκόλουθα στὴ «Θεσσαλία» τοῦ Βόλου (3 Σεπτεμβρίου, σελ. 3):

ΛΑΡΙΣΑ, 2.—Προσῆλθον σήμερον ἐνώπιον τοῦ ἐφέτου κ. Ἀμπελά οἱ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἀθέων ἐνοχοποιούμενοι κ. κ. Σαράτσος, Φλώρος, Ἀσπιώτης καὶ Οἰκονομάκης.

Ὁ κ. Ἀμπελάς ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς τριήμερον προθεσίαν, ἕως λάθωσι γνῶσιν τῆς δικογραφίας καὶ ἀπολογηθῶσιν.

Ὁ κ. Σαράτσος προσῆλθε μετὰ τοῦ δικηγόρου του κ. Σοφ. Τριανταφυλλίδου, ὅστις ἤρξατο τῆς μελέτης τῆς δικογραφίας.

Οἱ κατηγορούμενοι πιθανὸν νὰ ἀπολογηθῶσι τὴν προσεχῆ Τετάρτην.

Καὶ οὕτω ἡ ὑπόθεσις πλησιάζει εἰς τὸ τέλος.

Ἡ ἐφημερίς ἡμῶν ὑπεστήριξεν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ὅλη εἶναι δημιούργημα κακοβούλων καὶ φρονεῖ, ὅτι ἡ ὥραία ἡμῶν πόλις δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ διατηρῆ ἐν αὐτῇ οὔτε ἀθέους, οὔτε ἀναρχικούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀνέλαβε νὰ τὴν σώσῃ ὁ Κουρτοβτικός. (*)

Ἀναμένομεν τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς Δικαιοσύνης.

Καὶ ἂν ὄντως ἀποδειχθῇ, ὅτι πράγματι ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ἄθρησκοὶ καὶ ἀπάτριδες, ἡμεῖς πρῶτοι θὰ συγχαρῶμεν τοὺς σώσαντας τὴν πόλιν, ἀπὸ τῶν στυγλῶν αὐτῶν διαλαλοῦντες τὴν μεγάλην των εὐεργεσίαν.

Ἄν ὅμως ἀποδειχθῇ τὸναντίον, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἄθροβος ἐγένετο διὰ τὸ τίποτε καὶ ὅτι οἱ φοβεροὶ καὶ τρομεροὶ ἄθεοι καὶ ἀντίχριστοι κατασκευάσθησαν ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ἐμπαθείας, τότε ἀλλοίμονον καὶ τρὶς ἀλλοίμονον εἰς τοὺς Θεομπαίχτας.

Οὐδεὶς θὰ καταρθῶσῃ νὰ σώσῃ τὸ τομάρι τους ἀπὸ τὴν ἐκδίκησιν τῶν πολιτῶν.

ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ, 2. Καὶ ἡ κωμόπολις ἡμῶν δὲν καθυστέρησε νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ κομβολόγιον τῶν ἀθέων δύο.

Ἀλλὰ ἂν καὶ οἱ ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν ἄθεοι καὶ ἀναρχικοὶ εἶναι σὺν τοῖς ἐξ Ἀργαλαστῆς κληθέντας, τότε, μὴ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ὅλον οἰκοδόμημα θὰ καταρρεύσῃ καὶ ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ διαφύγουν οἱ οἰκοδομήσαντες αὐτό.

Σημ. τοῦ «Νουμά». — Ὁ κ. Κουρτοβτικός βγάζει τὸν «Κήρυκα» τοῦ Βόλου. Τίς προάλλες ποὺ δικαζότανε στὸ Κακουροδικεῖο ἀναγκάστηκε νὰ μολογήσῃ πῶς εἶχε δικαστεῖ καὶ καταδικαστεῖ κι ἄλλοτε γὰρ πλαστογραφία.

Ἀκούσατε λοιπὸν τί ἀκριβῶς συμβαίνει· οἱ φοβεροὶ ἄθεοι καὶ ἀναρχικοὶ εἶναι ὁ Ἑλληνοδιδάσκαλος κ. Κουμπῆς καὶ ὁ Σχολάρχης κ. Βάρναλης.

Ὁ κ. Βάρναλης καλεῖται νὰ ἀπολογηθῇ ἐπὶ ἀναρχισμῷ, ἀθεϊσμῷ καὶ δι' ἄλλα συναφῆ προβλεπόμενα καὶ τιμωρούμενα ἀπὸ τὰ ἄρθρα τοῦ ποινικοῦ κώδικος, διότι ὁμιλῶν περὶ τῆς δημοσιευθείσης ἐγκυκλίου τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τῶν Μαλλιαρῶν, λέγεται, ὅτι εἶπεν, ὅτι ἡ γλῶσσα θὰ βαδίσῃ μόνη τῆς τὸν δρόμον καὶ ἔχι μὲ τὰ δημοκοπήματα τῶν καλογήρων αὐτὸ εἰσπορεῖ νὰ εἶναι ἀνευλαβές, ἀλλὰ δὲν ἀποτελεῖ καὶ ἀπόδειξιν, ὅτι ὁ κ. Βάρναλης εἶναι ἄθεος. Ἔς ἰδιαίτερον ἐπιβαρυντικὸν ἔχει καὶ ὅτι ἡ Ἐκδοτικὴ Ἑταιρία τοῦ κ. Φέξη ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν τὴν μετάφρασιν τῶν ἀρχαίων Δραμάτων.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Βάρναλη. Περὶ Κουμπῆ δὲ διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀποστασία του ἐκ τῆς Ὁρθοδόξιας, οἱ κατήγοροὶ του ἀνέτρεξαν εἰς τὸ παρελθόν.

Ἀνεμνήσθησαν, ὅτι πρὸ τριάκοντα πέντε ἐτῶν εἰς τὴν Ἀργαλαστήν, μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου διδασκάλου, ἐδίδαξε κάποιος Ἰσάρας διαμαρτυρούμενος.

Περὶ τοῦ Ἰσάρα αὐτοῦ μυθεύεται ὅτι ἦτο κατὰ τῶν εἰκόνων καὶ μαθητῆς τις αὐτοῦ Πακῆς καλούμενος ἐπὶ τοσοῦτον ἐνεποτίσθη ἀπὸ τὰ δόγματα τοῦ Ἰσάρα, ὥστε ἔσχισε μίαν εἰκόνα καὶ τὴν ἔκαυσεν.

Τὸ τοιοῦτον λέγεται ὅτι ἔγεινεν. Οὐδεὶς ὅμως εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ βεβαιώσῃ· εἶναι ὁ ἠρόλλος τοῦ χωριοῦ.

Παρὰ τῆ Ἰσάρα αὐτῷ ἐμαθήτευσε καὶ ὁ κ. Κουμπῆς· ἄρα καὶ ὁ Κουμπῆς, ὅστις ἐπὶ δεκαεπτὰ συναπτὰ ἔτη διδάσκει τὰ παιδιὰ τῶν Ἀργαλαστιωτῶν χωρὶς ποτε νὰ ἀκουσθῇ τι περὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ πεποιθήσεων ὡς ἀντικειμένων εἰς τὰς τῶν συμπατριωτῶν, εἶναι καὶ αὐτὸς ἄθεος!

Ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἐπιβαρυντικὸν ἔχει καὶ οὗτος. Ἐδίδαξεν εἰς τοὺς μαθητάς τῆς ἀνωτέρας τάξεως τοῦ Σχολαρχείου Ἀστρονομίαν, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ κομήτου τοῦ Χάλεῦ.

Καὶ γιὰ τὴν πολυθρόλητη φωτογραφία (ποὺ δημοσιεύθηκε δὲ καὶ στὸς «Καιροὺς» τῆς Κεριακῆς) διαδίδουμε στὴν «Πατρίδα» τοῦ Πύργου (31 Αὐγούστου σελίδα 2 καὶ 3 Σεπτεμβρίου σελίδα 1) τὰκόλουθα :

ΕΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΑΡΟΜΗΣ

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔγινε διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ κ. Ταγκοπούλου εἰς τὴν φωτογραφίαν τῶν δημοδιδασκάλων δὲν εἶναι ἀνορθογραφία, ἕως λέγει ὁ

«45ος» ἀλλὰ καὶ χειρότερον. Δὲν δύναιμι νὰ ἐνοήσω τί ἤθελεν ὁ πρακτικογράφος τῶν μαλλιαρῶν καὶ ὄχι τῶν δημοτικιστῶν—ὅπως γράφουσι τινες θέλοντες νὰ μετριάσωσι τὴν ἀγανάκτησιν τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὰς γλωσσικὰς του γνώμας—εἰς τὴν φωτογραφίαν τῶν δημοδιδασκάλων. Μήπως ἤθελε νὰ μᾶς κάμῃ φίλους τοῦ ὄργανου του; Ἀλλὰ τότε διατὶ δὲν ἔκαμνε σχετικὴν τινα ὁμιλίαν; Ἠὼς εἶχε τὸ θάρρος νὰ παρουσιασθῇ ἐν τῷ κρυπτῷ; Ὁ κ. Ταγκόπουλος εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἔχῃ ὅποιασδήποτε θέλει γνώμας περὶ γλώσσης· τὸ νὰ ἔχῃ ὅμως τὸ θάρρος νὰ παρουσιάζηται μεταξὺ τῶν δημοδιδασκάλων, αὐτὸ μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι ὄχι ἐκπληκτικόν, ἀλλὰ τρομακτικόν. Βεβαίως θὰ ἤθελε νὰ σπεύρῃ τὸν μαλλιαρισμόν. Ἄς βεβαιωθῇ ὅμως, ὅτι ὁ σπόρος τὸν ὁποῖον φαντάζεται ὅτι σπείρει, πίπτει εἰς ἀκάνθα· καὶ οὐδέποτε θὰ φυτρώσῃ, διότι οἱ δημοδιδασκαλοὶ εἶναι πιστοὶ ὁπαδοὶ τῆς Ἑθνικῆς γλώσσης μας καὶ μόνον αὐτῆς. Τὸ εὐτύχημα εἶναι, ὅτι δὲν ἠγνοήθη ὁ κ. Ταγκόπουλος, ἀλλως θὰ εἴχομεν ἀναμφιβόλως δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Διὰ τοῦτο δὲ εἶπον ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ συμμετοχὴ του εἰς τὴν φωτογραφίαν εἶναι ἀνωτέρα τῆς ἀνορθογραφίας εἰς τὴν τελείαν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκδρομῆς.

Εἶμαι βέβαιος, ὅτι οὐδεὶς δημοδιδασκαλὸς θὰ ἀποκτήσῃ φωτογραφίαν εἰς τὴν ποζάρει καὶ ὁ πρακτικογράφος τῶν μαλλιαρῶν.

Εἰς δημοδιδάσκαλος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗΝ

Συγχαίρω μᾶλλον ἢ εὐχαριστῶ τὴν ἐγκριτὸν ἐφημερίδα «Ἀθῆναι» δι' ἕσα γράφει εἰς τὸ χθεσινὸν αὐτῆς φύλλον ἐν σχέσει πρὸς τὴν συμμετοχὴν τοῦ κ. Ταγκοπούλου εἰς τὴν φωτογραφίαν τῶν εἰς Ἀρχαίαν Ὀλυμπίαν ἐκδρομῶν δημοδιδασκάλων. Τῆ ἔντι τὸ ποζάρισμά του ὡς βεδήλωσις πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ τὴν ἡμέραν μάλιστα ἐκείνην καθ' ἣν ἑκατοντάδες δημοδιδασκάλων προσεκύουν τὰ θάνατα κειμήλια τῆς τέχνης. Τὸ εὐτύχημα ὅμως εἶναι, ὅτι ἡ καλλιτέχνης φωτογράφος δις Ἄντ. Χριστοπούλου δὲν ἐφωτογράφησε τοὺς δημοδιδασκάλους μόνον ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις. Ὡστε ἂς εἶναι βέβαιος ὁ κ. Ταγκόπουλος, ὅτι πρὸς μεγάλην του λύπην, ἔλοι οἱ δημοδιδάσκαλοι θὰ ἀποκτήσωσι μὲν τὰς ἄλλας φωτογραφίας, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐκείνην, εἰς τὴν ποζάρει καὶ οὗτος.

Εἰς δημοδιδάσκαλος

Εἶναι σκληρὴ ἡ αἰσθησις πῶς χάνεται ἡ Πόλις γιὰ μᾶς ὀλότελα, μὰ δὲ μὲ ταράζουσι βυζαντινὰ ὄνειρα τόσο ὅσο ἡ γνώσις πῶς, εἴτε τὴν ἔχομε εἴτε δὲν τὴν ἔχομε τὴν Πόλιν, εἶμαστε μέτριοι, ψόφιοι, κοιμισμένοι, κακομοιρασμένοι καὶ μέτριοι, μέτριοι.

ΙΔΑΣ

Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ (*)

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΕΝΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ. Ἡ πούλια μεσουράνησε...

ΑΛΛΟΣ. Νά, καὶ ὁ Ἀβγερινὸς ἐπρόβαλε κεὶ κάτου...

ΤΡΙΤΟΣ. Κοντέθει ἡ σειρά μου...

Ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Ἀρκετὰ ἐψύλαξα ἐγώ.

Ὁ Α'. Τραγοῦδῃσε πάλε ὁ φυλακισμένος;

Ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Κ' ἔκανε τίποτις ἄλλο; Φαίνεται ὅα κοιμήθηκε πιά...

Ὁ Β'. Κέφι ποὺ στῶχει. Ἔ; Μὰ τί ἔκαμε; δὲν ξέρει κανένας σας; Κατὰ τὴ φύλαξιν ποὺ τοῦ κάνουμε μού φαίνεται πῶς τὸν ἔχω γιὰ κόψιμο...

Ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Βρὲ ἀδερφοῦλη μου, τὸ ἴδιο λογάζω κέγώ· κενεῖνος χαροκοπάει...

Ὁ Γ'. Καλὸ χαροκόπι ὁ ἀμοιρος... Νὰ μὴ σοὺ τύχει, κολέγα, καὶ ἀπό...

Ὁ Α'. Ὅχι μωρέ... Εἶπανε πῶς εἶναι, τάκους; μάγος καὶ μάγεψε τὸ βασιλιά καὶ ἀπὸ τότε ἀρώστησε.

Ὁ Β'. Τάκουσα κέγώ. Εἶπανε μάλιστα πῶς ἤθελε, λέει, νὰ νοῖξει τὴν πόρτα τοῦ στοιχειοῦ. Κι ἂν τὴν ἀνοίγε, τάκους; θάβγαينه τὸ στοιχειὸ καὶ θὰν τὴ ρήμαζε τὴν πολιτεία.

Ὁ Γ'. Τί στοιχειὸ μωρέ! Ἐφτοῦνος, καθὼς κρυφοπῆρε τὰ πτῆ μου ποὺ τὰ λέγανε οἱ ἀξιωματικοί, εἶναι, παιδί μου, ἀλλαξόπιστος. Ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε καὶ νὰ μὴ βγεῖ ἀπὸ τὸ στόμα σας...

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ. Μὰ τί, παιδιὰ εἶμαστε;

Ὁ Γ'. Μάγεψε τὸ βασιλιά καὶ ὁ βασιλιάς, βρὲ σεις, σὰ γυναίκα τὸν ἀγάπησε. Λένε, τάκους; πῶς στὸν τόπο του παίρνουνται ἄντρες μᾶντρες!

Ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Μωρ' τί λές; !...

Ὁ Γ'. Ναι! μαθές. Ἐχει ἐδάφτος τὸ κοκαλάκι, κατάλαβες, καὶ ὁ βασιλιάς εἶναι σὰν τὸ κρύο τὸ νερό... Τὸν ὀρέχτηκε ὁ φίλος, κατάλαβες...

Ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Μωρ' ἀφτουνού τοῦ πρέπει κάψιμο, ὄχι κόψιμο...

Ὁ Α'. Μπὰ τὸ θεοκατάρατο!

Ὁ Γ'. Καὶ τί ἄλλο, τάκους; ὀρῖζει τὴ μάγισσα ποὺ τρώει τὰνθρώπινο κρέας.

Ὁ ΣΚΟΠΟΣ. Μωρ' τί τονὲ φυλάνε πιά;

Ὁ Γ'. Τονὲ φυλάνε λέει; Ἐκλεψε, τάκους; τὸ διαμαντένιο κλειδὸ καὶ κείνο καρτεράνε νὰν τοῦ βροῦνε.

Ὁ Β'. Ναι, γιὰ τὴν πόρτα τοῦ στοιχειοῦ.

(*) Κοίταξε ἀριθ. 443, 444 καὶ 445.

‘Ο Γ’. Καί μούλα τούτα ε τρισκαταραμένος ἀρ-
ρώστησε τὸ βασιλιά καὶ τὸν ἐρίξε σὲ μαράζι. Λένε
πῶς δὲν εἶναι καλά. Οὐλο τὸν ἐζητάει, τᾶκούς; Χτὲς
τὸν παραστέκανε. Πίνηκε, τᾶκούς; σὰν τὸ φλωρί πε-
τοὶ καὶ κόκαλο. Ἐν πεθάνει, πάει ξεκληρίζει ἡ χῶ-
ρα! Χώρα, χωρὶς βασιλιά!... Χώρα μὲ βασιλιά ἔχι
γλυκοαἷματο τὸν καταραμένο, τὸν καταραμένο τί μᾶς
ἔκαμε!... Νὰν τὸν ψήσω, ἂ μάρφινε!...

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ. Ἐτσι μοῦρχεται νὰ μῶ μέσα καί
νὰν τοῦ τῆ φουρνίσω...

‘Ο Α’. Νὰ σοῦ πῶ!...

‘Ο Β’. Κλαίει ἡ ψυχὴ μου, νὰ σοῦ πῶ, μὲ τὸ βα-
σιλιά μας. Τὸ καμάρονα ἀπὸ τὸ παιδί. Εἶμουνε μι-
κρὸς ποῦ πέθανε ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας του κ’ ἡ
βασιλίσα εἶταν ἔγκυος. Ὅτα γενήθηκε ἀναγάλιασε
ἡ χώρα. Μοῦλεγε ὁ πατέρας μου πὸς ἔσους μῆνους
δὲν εἶχαμε γλυκοαἷματο βασιλιά, δυστυχία καὶ κατάρ-
ρα εἶταν οὐλοῦθε... Γιὰ δάφτο, ἄμα γενήθηκε χάλια-
σαν τὸν κόσμο ἀπὸ τῆ χαρὰ τους καὶ τὸν καμαρό-
νουμε πὸς καὶ πὸς...

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ. Μὴ μοῦ τὸ λές, γιατί ἔ, εἶμαι νὰ
μῶ καὶ νὰν τοῦ τῆ φουρνίσω... (φραίνεται μιὰ γριὴ
μὲ δισοῦσι τὸν ὄμο).

Ἡ ΓΡΙΑ. Γιὰ σας παλικάρια! γιὰ σας καὶ χα-
ρά σας.

ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ. Καλὸ στὴ σταβρομάνα...

Ἡ ΓΡΙΑ. Ἄ, νὰ ζαποστάσω, παιδιά μου.. (βγά-
νει τὸ δισοῦσι τῆς) ἔρχουμαι τόσον κόσμο νησιτικὴ καὶ
ἀποσταμένη. Εἶδα φῶς ἐδωπαχάμου καὶ τραβήχτη-
κα ἡ ἔρημη...

‘Ο Γ’. Κάτσε κυρούλα. Θέλεις νὰ φᾶς;

Ἡ ΓΡΙΑ. Νᾶχεις τὴν ἐρκὴ μου, παλικάρη (τῆς
δίνουν κουραμίνα καὶ τυρί)...

‘Ο Α’. Καὶ ποῦθε ἔρχεσαι, κυρούλα...

Ἡ ΓΡΙΑ. Πῆρα τὰ βουνά, παιδί μου, διωγμένη
καὶ κατατρεμένη. Ἐδὼ τί πολιτεία εἶναι:

‘Ο Α’. Μὴν τὰ ρωτᾶς. Δυστυχισμένη πολιτεία.

Ἡ ΓΡΙΑ (μὲ ξιπασιμό). Ἄμ γιατί:

‘Ο Α’. Ἐχομε κοιτάμενο τὸ βουλιὰ μας, τὸ
καμάρι μας.

Ἡ ΓΡΙΑ. Μπὰ μπὰ! ... Καὶ τί ἔχει ἡ ἀφεντιά
τοῦ:

‘Ο Α’. Δὲν ξέρει κανεὶς, κυρούλα. Οἱ γιατροὶ
σταβρώνουνε τὰ χέρια τους. Ἐνας μάγος τὸν μάρ-
φει, ποῦ νὰ πέσει ἀστραπὴ νὰν τὸν κάψει.

Ἡ ΓΡΙΑ. Πῶ πῶ πῶ!... Κ’ εἶναι κοιτάμενος;

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ. Κοιτάμενος!

Ἡ ΓΡΙΑ. Κ’ οἱ γιατροὶ σταβρώνουνε τὰ χέρια
τους;

‘Ο Γ’. Γιὰ τῆ δυστυχία μας...

Ἡ ΓΡΙΑ. Τὰ μάγια δὲν τὰ λιούνε οἱ γιατροὶ,
παλικάρη.. (ἀκούγεται ἀπὸ τῆ φιλιακὴ τραγοῦδι)

Γλυκεὶ ἡ ζωὴ καὶ στὴ δεομὴ
γλυκεὶ ἀλυσίδα σφίγκει με...
Κοντὰ στὸν πόθο μου κοντὰ,
μενεξεδένιε μου Οὐρανέ,
τὸ ἀστέρι δὲν τὸ βλέπουνε
χαρὰ κρυφὴ γιὰ μένανε!...

Ἡ ΓΡΙΑ. Τ’ εἶν’ ἀπτά; Τ’ εἶν’ ἀπτά; (σηκάνε-
ται).

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ. Ὁ καταραμένος ὁ μάγος!

Ἡ ΓΡΙΑ. Ὁ μάγος;! ὁ μάγος!;... Δὲν μπορῶ
νὰν τὸν δῶ τὸ μάγο ἀπὸ κείνη τὴν κλειδαρότρουπα;

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ (ἀφτηρά). Δὲν κάνει, γριά... Τράβη
πίσω...

Ἡ ΓΡΙΑ. Μπὰ, καλότυχο! μιὰ ματιὰ θὰ ρίξω
νὰν τὸν δῶ τὸν καταραμένο...

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ (τὸ ἴδιο). Πίσω σοῦ λένε. Εἶναι δικ-
ταγὴ! πίσω!...

Ἡ ΓΡΙΑ. Καλὰ μπαρέ μου. (Τὸ τραγοῦδι)

Ἦ διαμαντένιο μου κλειδί,
Τὸ μυστικὸν Ὁκεανὸ
ποιὸς ἀπὸ μένα θὰ τὸν δεῖ;
Ἦ τὸ βαθύ μας τῶνειρο
φωλιάζει ἐκεῖ παντοτεινὸ,
Χρυσὸ μου βασιλόπουλο!...

Μάρφιστε με· σὰς λέω νὰ ἰδῶ....

‘Ο ΣΚΟΠΟΣ. Τὸ χαβὶ σου γλέπω.... (τὴ σηκώ-
χτει).

Ἡ ΓΡΙΑ. Μὰ γιατί δὲ μάρφινετε;...

ΟΛΟΙ ΓΥΡΩ ΤΗΣ. Ἐχομε διαταγὴ, γριά...
ἔχομε διαταγὴ... Τράβη ἀπὸ κεῖ...

Ἡ ΓΡΙΑ.

Μὰ τοῦ παιδιοῦ μου τὸν καημὸ
μὰ τοῦ σωτήρα μου
ἔβγα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ θυθὸ,
βοτάνι ἀποκοιμιστικὸ,
κ’ ἔμπα στὰ χέρια μου...

(τὸς κάνει μὲ τὰ χέρια τῆς μερικὲς κινήσεις κοντὰ
στὰ μάτια τους κ’ ἐκείνοι ἀποκοιμιοῦνται. Ἡ γριὴ
ἔρχεται κοντὰ στὴν κλειδαρότρουπα).

Ἡ ΓΡΙΑ. Παιδί μου Ἀρήγιανε...

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΡΗΓΙΑΝΟΥ. Ποιὸς μὲ φωνά-
ζει τόσο γλυκά;

Ἡ ΓΡΙΑ. Ἐγὼ εἶμαι ἡ μάγισσα ποῦ τὴν ἔσω-
σε; ἐγώ...

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΑΡΗΓΙΑΝΟΥ. Ἐσὺ;! Καὶ πὸς
βρίσκεσαι ἀπτοῦ;

Ἡ ΓΡΙΑ. Ὁ παιδί μου, δὲ μὲ δέχεσαι, ἔπως θὰ-

θελε ἡ καρδιά μου ἄς μὴ μὲ δέχῃσαι. Μέσωσες καὶ μὲ λεπτέρωσες. Δὲν τὸ ξέχασα, παιδί μου...

Ἡ ΦΩΝΗ. Συμπάθα με, γριὰ μάνα... συμπάθα με...

Ἡ ΓΡΙΑ. Ἦρθα τὰ σοῦ πῶ νὰ μὴ φοβάσαι, παιδί μου...

Ἡ ΦΩΝΗ. Δὲ φοβήθηκα ποτές μου, γριὰ μάνα...

Ἡ ΓΡΙΑ. Τὸ ξέρω, παιδί μου. Τὸ ξέρω. Δὲ λέω πῶς σοῦ πρέπει τὸ στεφάνι. Μὲ γιὰ σου, παιδί μου. Ἄμα μὲ χρειαστεῖς μονάχα ἑφτάσα στὴ στιγμὴ...

Ἡ ΦΩΝΗ. Σπολάτη, γριὰ μάνα...σπολάτη... δὲ θὰ σὲ χρειαστῶ...Σήμερ' ἄδρις μὲ κόβουνε καὶ γλυτόνω...

Ἡ ΓΡΙΑ. Ἄφτὸ δὲ θὰ γένει.Μονάχα μπορεῖ νὰ λάβεις τὴν ἀνάγκη μου. Πάρε τούτη τὴ φτερούγα τῆς νυχτερίδας κι ἄμα τὴν τρίψεις στὰ δάχτυλά σου, θὰ μάπαντήσεις στὸ δρόμο σου, παιδί μου. Πάρτηνε.....

Ἡ ΦΩΝΗ. Τί νὰν τὴν κάμω, γριὰ μάνα ;...

Ἡ ΓΡΙΑ. Δὲ χάνεις τίποτες, παιδί μου, κι ἂν τὴν πάρεις...

Ἡ ΦΩΝΗ. Δός μου τη, γριὰ μάνα...

Ἡ ΓΡΙΑ (δίνοντάς του τη). Ἐβλογημένη ἡ ὕρα ποῦ θὰ μπορέσω νὰ σοῦ κάμω καλό...

Ἡ ΦΩΝΗ. Κυρούλα μου, νάσαι καλά. Μὲ κάνεις νὰ κλαίω, κυρούλα μου, μὲ τὴν καλοσύνη σου. Συμπάθα με ποῦ σοῦ φέρθηκα ἄσκημα...

Ἡ ΓΡΙΑ. Ἄ παιδί μου... Τὴν χαλοσύνη ἐσὺ μοῦ τὴν ἔδωκες μὲ τὸ φῶς...Ἐσὺ...

Ἡ ΦΩΝΗ. Κλαίω κυρούλα ποῦ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ φιλήσω τὸ χέρι...

Ἡ ΓΡΙΑ. Γιὰ σοῦ, παιδί μου... (τραβιέται κοντὰ στοὺς στρατιῶτες)

Ἐβγα, ὕπνε, ἀπὸ τὰ μάτια τους καὶ ξαναχάσου στὸ βυθὸ καὶ στὸ στενὸ τους τὸ μυαλό χύνω τῆς λήθης τοὺς ἀεμούς...

(τοὺς φυσάει στὰ μάτια καὶ κείνοι ξυπνάνε).

Νάσαι, παλικάρι. Τί ἔλεγα ; Ἄ ναί· ὁ καλόθελος ὁ βασιλιάς δὲ γιατρέβεται μὲ τὰ βοτάνια τῶ γιαιτρῶνε. Τὰ μάγια θέλουνε λύσιμο.

Ἄ Β'. Τοῦ λόγου σου, γριὰ, τώρα θὰ περάσεις καὶ γιὰ μαγιολύστρα ;

Ἡ ΓΡΙΑ. Καλὸ κοντὰ μας, παιδί μου !...Δὲν τόπα γιὰ τὸν ἑαφτό μου. Μὰ ἐμεῖς οἱ γριές ἔχουμε πολλὰ ἰδομένα στὴ ζῆση μας.

Ἄ Α'. Τότε ποῦ νὰν τὸν βροῦμε τὸ μαγιολύστρη ;...

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΜΠΥΣΗΣ

© ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τὴν Κεριακὴ βράδι φύγανε στὸ Παλιὸ Φάληρο, στὴν ταράτσα τῆς «Λύρας», οἱ κ. κ. Κωστής Παλαμάς, Δ. Π. Λημητριάδης, Σπύρος Ἀλιμπέρτης, Γιάννης Ἀποστολάκης, Μπουρνιάς, Γ. Πολίτης, Γ. Καλογήρου καὶ Α. Ταγκόπουλος. Εἶτανε νὰ φάει μαζί τους καὶ ὁ κ. Πάλλης μὰ ἀδιαθέτησε. Ὡστόσο τὸ πρῶτο ποτῆρι στὴν ὑγεία του ἀδειῶστηκε.

— Ἡ κ. Κυβέλη παράγγειλε στὸν κ. Πάλλη πὸς ἔδιδνε τὴν Τρίτη βράδι γιὰ τιμὴ του στὸ θέατρο τῆς πινηγυρικῆς παράστασι με τὸ «Μαῦρο Χέρι» τοῦ Ταγκόπουλου καὶ μ' ἓνα ἄλλο ἔργο γραμμένο στὴ δημοτικῆ. Μὰ ὁ κ. Πάλλης βιαζότανε νὰ γυρίσει στὴν Ἀγγλία κ' ἔφυγε τὴν Τρίτη πρωτὶ. Φυσικὰ, ἡ παράστασι ματαιώθηκε.

— Καὶ μιὰ σοφὴ κρίσι τῆς «Ἐστίας». «Ἄλλ' ἀκόμη ὀλιγότερον ἐνοίθη τὸ ποίημα. Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον τῆς μεταφράσεως τοῦ ἰδίου ποιήματος ἀπὸ τὸν κ. Βλάχον, ἡ μετάφρασις τοῦ κ. Πάλλη ἤμποροῦσε καὶ νὰ μὴν εἶχε γέινει, χωρὶς νὰ χάσῃ τίποτε οὔτε ἡ Ἑλληνικὴ οὔτε ἡ Γερμανικὴ φιλολογία, καὶ χωρὶς νὰ μείνῃ ἀπαρηγόρητος ἡ σκιά τοῦ Γκαίτε» («Ἐστία» 6 τοῦ Σεπτεμβρίου, σελ. 2).

— Γιὰ νὰ ἴδῃτε πόσο σοφὴ εἶναι ἡ κρίσι τῆς «Ἐστίας» σὰς δίνουμε τὴν πρώτη στροφὴ κι ἀπὸ τὰ δύο ποιήματα :

*Ξέρεις τὴν χώραν παῖ ἀνθεῖ
φαιδρὰ πορτοκαλλέα
ποῦ κοκκινίζει ἡ σταφυλὴ
καὶ θάλλει ἡ εἰλαία ;
ἴ, δὲν τὴν ἀγνοεῖ κανεὶς,
εἶναι ἡ γῆ ἡ Ἑλληνίς.*

(Α. Βλάχος)

*Ξέρεις τὴ γῆς κ' ἀηδόνα ἑμνοῦν ; Λιμόνι
πυκνὸ βαθύσκκιες φυλλωσιές χρυσῶναι,
ροσφοῦν γαλάζιον ἐκεῖ οὐρανοῦ δροσοῦλα
ἡ ἀγνὴ ομυρτιά κ' ἡ νεροπαλὴ ἡ δαφνοῦλα.
Πῆς μου τὴν ξέρεις ; ὦ ἐκεῖ, νυχὴ μου,
Ἐλα στὴ μυρωμένη γῆς μαζί μου.*

(Α. Πάλλης)

— Τ' «Ἄγια χῶματα» τυπωθήκανε στὸν ἀριθ. 417 τοῦ «Νουμά» (2 τοῦ Γεννάριου 1911) καὶ ξανατυπωθήκανε καὶ στὴν «Ἀκρόπολι». Μαθαίνουμε πὸς θὰν τὰ ξανατυπώσουν καὶ τὰ «Παναθηναία».

1Η' Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1911—1912

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — (Πλατεῖα Κίνυγος).

Σχολαὶ ἀνωτέρων τεχνικῶν σπουδῶν.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ,
ΓΕΩΡΓΙΚΗ, ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ

Πρὸς ἐπίσχυρι τῶν τεχνικῶν σπουδῶν
τὰ δίδακτρα ἡλαττώθησαν εἰς τὸ
1)ᾧ ἀπὸ τοῦ παρελθ. ἔτους.

Ἐναρξὺς ἐγγραφῶν 20 Ἀγούστου,
μαθημάτων 15 Σεπτεμβρίου.

Ἰστορία θετικῆ καὶ μαθηματικῆ.